

สารบัญ

หน้า

ทบทวนสถานภาพปัญหายาเสพติด ปี ๒๕๕๖

๓-๑๑

๑. ทบทวนสถานการณ์ยาเสพติดโดยสังเขป
๒. ผลการดำเนินงานสำคัญของแผนปฏิบัติการ พลังแผ่นดินเอา
ชนะยาเสพติด ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๕๖
๓. สรุปผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พลัง
แผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน
๔. สรุปสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย ปี ๒๕๕๖
๕. สรุปภาพรวมทางยุทธศาสตร์

กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ แผนฯ ในระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗

๑๑-๑๒

๑. กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ยังคงยึด
กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ในปี ๒๕๕๖ ๓ ยุทธศาสตร์
๒. กรอบความคิดการแก้ไขปัญหาโดยเน้น คุณภาพ
๓. การปรับ ฐานคิดใหม่

กรอบและการกำหนดเป้าหมายภาพรวม

๑๒-๑๓

๑. กรอบเป้าหมาย
๒. การกำหนดเป้าหมายของแผน ปี ๒๕๕๗

จุดเน้นในปี ๒๕๕๗

๑๓-๑๔

มาตรการ แผนงาน กิจกรรมการดำเนินงานใน ๗ แผนงานหลัก

๑๔-๔๓

แผนงานที่ ๑ แผนการสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะ
ยาเสพติด

- แผนงานที่ ๒ แผนการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด
- แผนงานที่ ๓ แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด
- แผนงานที่ ๔ แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย
- แผนงานที่ ๕ แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ
- แผนงานที่ ๖. แผนการสกัดกั้นยาเสพติด

แผนงานที่ ๗ แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการและแผนพิเศษ

	หน้า
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ แผนงานที่ ๗	๔๓
การประเมินผลแผนและตัวชี้วัด ในปี ๒๕๕๗	๔๔
ขั้นตอนในการทำแผนปฏิบัติการ	๔๕
ภาคผนวก	
๑. ตารางที่ งบประมาณรายจ่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จำแนกรายหน่วย	๔๖-๔๘
๒. โครงการ/กิจกรรมหลัก รายแผนงาน	๔๙-๕๕

(ร่าง)

แผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗

ทบพวนสถานภาพปัญหาเสพติด ปี ๒๕๕๖

๑. ทบพวนสถานการณ์ยาเสพติดโดยสังเขป

๑.๑ สถานการณ์การผลิตยาเสพติด

๑.๑.๑ การผลิตยาเสพติดนอกประเทศ แหล่งผลิตยาเสพติดส่วนใหญ่ ทั้งยาบ้า ไอซ์ และ เฮโรอีน อยู่ในพื้นที่อิทธิพลของชนกลุ่มน้อย ที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของประเทศเพื่อนบ้าน มีศักยภาพในการผลิตยาเสพติดได้อย่างไม่จำกัด และยังคงเป็นผู้ผูกขาดตลาดยาเสพติดในประเทศไทย ถึงแม้ว่า จะมีการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการปราบปรามยาเสพติด ส่งผลให้มีการปรับย้ายแหล่งผลิต รวมถึงที่พักเก็บยาเสพติด เพื่อลดความสูญเสียลง

๑.๑.๒ การผลิตยาเสพติดในประเทศ ยังมีจำนวนน้อยไม่ส่งผลโดยรวมต่อสถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ โดยพบการผลิตยาเสพติดหลากหลายด้วยทั้งยาบ้า ไอซ์ เอ็กซ์ตาซี และเคตามีน โดยยาบ้าเป็นการผลิตประเภทอัดเม็ด ที่มีการจับกุมได้ ในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๓ แหล่ง ที่ จังหวัดราชบุรี ชลบุรี และสมุทรปราการ ในขณะที่ เอ็กซ์ตาซี และเคตามีน พบการผลิตที่ กรุงเทพฯ และไอซ์เป็นการผลิตแบบ Kitchen Lab โดยเครือข่ายนักค้าชาวอิหร่านในพื้นที่ จังหวัดชลบุรี โดยบางแหล่งผู้ต้องหามีการเรียนรู้วิธีผลิตยาเสพติดจากอินเทอร์เน็ต

ปัญหาการลักลอบปลูกฝิ่น ยังคงมีความพยายามในการลักลอบปลูกฝิ่นไม่หยุดยั้งและเพิ่มสูงขึ้น ในทั้งการปลูกแบบกระจัดกระจาย การปลูกในพื้นที่ห่างไกล และใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต ซึ่งพบมากใน ๘-๙ จังหวัดทางภาคเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก

๑.๑.๓ สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ยังคงมีความพยายามลักลอบส่งออกสารตั้งต้นประเภท ชูโดอีเฟดรีนไปยังแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการกลางเพื่อควบคุมยาเสพติด (CCDAC) ของเมียนมาร์ ได้รายงานผลการจับกุมสารตั้งต้นได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสารชูโดอีเฟดรีน ซึ่งในปี ๒๕๕๕ นำเข้ามาจากอินเดียมากถึง ๑๙,๗๖๙,๙๑๕ เม็ด คิดเป็นร้อยละ ๙๖ ส่วนที่ลักลอบนำเข้ามาจากประเทศไทยมีเพียง ๘๑๙,๐๖๐ เม็ด คิดเป็นร้อยละ ๔ เท่านั้น ขณะที่ปี ๒๕๕๖ (มกราคม-มีนาคม) เป็นการลักลอบนำเข้าจากอินเดียทั้งหมด จำนวน ๑,๔๓๙ กิโลกรัม สาเหตุที่ชูโดอีเฟดรีนหลุดรอดออกมาได้มาก เนื่องจากอินเดียเข้มงวดกับชูโดอีเฟดรีนที่เป็นผง แต่ไม่เข้มงวดในรูปแบบเม็ด ขณะเดียวกันก็พบว่าการลักลอบนำคาเฟอีนจำนวนมากจาก สปป.ลาว ลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ของแหล่งผลิต

๑.๒ การลักลอบนำเข้ายาเสพติด

ปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดยังคงรุนแรง เนื่องจากปัญหาความมั่นคงในเมียนมาร์ แม้จะมีการเจรจาปรองดองในชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม แต่หลายกลุ่มยังไม่มี ความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหา จึงเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การหาทุนจากการค้ายาเสพติดเตรียมพร้อมรับสถานการณ์การสู้รบ โดยกลุ่มผู้ผลิตยังคงเร่งผลิตและระบายยาเสพติดทั้งยาบ้า ไอซ์ และเฮโรอีน เข้าสู่ตลาดในไทย ทั้งที่ผ่านชายแดนเมียนมาร์โดยตรง และนำอ้อมไปผ่านชายแดน สปป.ลาว

ช่วงปี ๒๕๕๖ ปรากฏข่าวสารการลักลอบลำเลียงยาบ้าและไอซ์ เข้ามาทางชายแดนไทยเข้ามาพื้นที่ตอนใน โดยกลุ่มบุคคล ๓ สัญชาติ และกลุ่มชนเผ่าพื้นที่สูง ได้แก่ กลุ่มว่า ชาวม้ง มูเซอ จินฮ่อ อาข่า และลีซอ โดยเฉพาะกลุ่มชาวม้งมีความชำนาญ และมีเครือข่ายกระจายอยู่ในหลายจังหวัด นอกจากนี้ ยังพบการลักลอบส่งยาเสพติดผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ บริษัทขนส่งต่างๆ รถประจำทาง รถไฟ หรือแม้แต่การซ่อนพรางมากับวัสดุต่างๆ เช่น การพรางมากับสินค้าการเกษตร เป็นต้น

พื้นที่นำเข้ายาเสพติด ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๙๐ นำเข้าทางชายแดนภาคเหนือ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังพบการนำเข้าอย่างต่อเนื่องเช่นกันโดยเครือข่ายการค้าที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศเมียนมาร์-สปป.ลาว-ไทย ส่วนการลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางสนามบินสุวรรณภูมิลดลง แต่พบการลักลอบนำเข้าทางชายแดนทางบกและสนามบินนานาชาติภายในประเทศแห่งอื่นๆ แทน

๑.๓ การค้ายาเสพติด

กลุ่มนักค้ายาเสพติดยังคงมีศักยภาพในการค้ายาเสพติดในปริมาณมาก การจับกุมส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ลำเลียง หรือผู้ประสานงานเท่านั้น ยังไม่สามารถขยายผลไปสู่กลุ่มนายทุน หรือผู้บงการสำคัญ ตัวยาที่มีการค้าและแพร่ระบาดหลัก ยังคงเป็นยาบ้า และไอซ์ แหล่งเก็บพักยาเสพติดที่สำคัญยังคงอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล กลุ่มนักค้ายาเสพติดที่มีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน ได้แก่ เครือข่ายนักโทษในเรือนจำ โดยเป็นผู้บงการนักค้าภายนอกเรือนจำในการจัดหา ลำเลียง และจำหน่ายยาเสพติดแทน กลุ่มนักค้ารายเก่า ที่เคยหลบหนีกลับมาทำการค้าใหม่อีกครั้ง โดยร่วมมือกับนักค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่รัฐจำนวนไม่น้อยที่เข้าไปมีผลประโยชน์และเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด รูปแบบพฤติกรรมการค้ายาเสพติดมีความซับซ้อนมากขึ้น กลายเป็นองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด บางเครือข่ายเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติประเภทอื่น เช่น การค้ายาเสพติด ค้าอาวุธสงคราม สินค้าเถื่อน นำเงินที่ได้มาฟอกเงินด้วยธุรกิจที่ถูก และไม่ถูกกฎหมาย

๑.๔ การแพร่ระบาดของยาเสพติด

จากการประมาณการจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศคาดว่าในปี ๒๕๕๖ จะมีจำนวนประมาณ ๒ ล้านคน กลุ่มอายุหลักที่เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ในช่วง ๑๕-๒๔ ปี สำหรับกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา

ยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดยังคงเป็นยาบ้า ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๘๓.๘ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่ ไอซ์มีสถานการณ์ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดที่ผู้เสพทุกระดับสามารถเข้าถึงไอซ์ได้ง่าย โดยผู้ค้ายอมขายให้เท่าที่ผู้เสพมีเงินซื้อ ทำให้กลุ่มผู้เสพที่เป็นเยาวชนสามารถเข้าถึงไอซ์ได้ง่ายขึ้น สำหรับพืชกระท่อมและน้ำต้มกระท่อมส่วนใหญ่ยังคงแพร่ระบาดในพื้นที่ภาคใต้และเริ่มกระจายตัวไปพื้นที่ภาคอื่น ในส่วนของเฮโรอีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย พื้นที่แพร่ระบาดหลักยังคงเป็นพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ ขณะที่กัญชาพบการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่ามีหมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังคงปรากฏปัญหายาเสพติดจำนวน ๕๑,๕๔๘ หมู่บ้าน/ชุมชน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘ ของหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ

๑.๕ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

สภาพเงื่อนไขภายนอกที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ได้แก่ อัตราการว่างงานในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๖ อยู่ที่ร้อยละ ๐.๗๑ หรือมีผู้ว่างงาน ๒๗๘,๘๗๑ คน ใกล้เคียงกับช่วงเวลา

เดียวกันของปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗๒ ความสุขมวลรวมของคนไทยลดลงจาก ๗.๖๑ ในปี ๒๕๕๕ เหลือ ๖.๕๘ ในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น และปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง หนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มค้างชำระมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้น้อย มีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นและเสี่ยงต่อการเป็นหนี้ กลุ่มเด็กและเยาวชน เข้าถึงการพนันออนไลน์ง่ายขึ้น ขณะที่การควบคุมทำได้ยาก การใช้อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การกำกับดูแลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อมิให้มีการเผยแพร่ภาพที่ไม่เหมาะสม หรือการโฆษณา และขายสินค้าที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

๒. ผลการดำเนินงานสำคัญของแผนปฏิบัติการ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๕๖

ในระยะที่ ๒ ผลการดำเนินงานของแผนงานต่างๆ เจริญปริมาณสามารถบรรลุผล และเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๖) ซึ่งสามารถจำแนกผลงานเป็นรายแผน ดังนี้

๒.๑ แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด เป้าหมายในการลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด ๘๔,๓๒๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ได้ดำเนินการไปแล้ว ๗๖,๒๘๓ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๗ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่แกนนำชุมชนและชุมชนอย่างมีคุณภาพ ทำให้สามารถพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าวครบเกณฑ์ ๗ ขั้นตอนของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๔๘,๙๗๑ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๙ ของเป้าหมาย

๒.๒ แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด แผนนี้ได้กำหนดให้มีการนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาให้ได้ อย่างน้อย ๓๐๐,๐๐๐ ราย ซึ่งได้มีการดำเนินการไปแล้วกว่า ๔๐๙,๓๙๑ ราย หรือร้อยละ ๑๓๖.๔๖ ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผ่านกระบวนการของศูนย์จำแนกและคัดกรองผู้เข้าบำบัดรักษาในระดับอำเภอ รวมถึงการจัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพแบบสมัครใจ จังหวัดละ ๑ แห่ง และการติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษา เพื่อเป็นการลดอัตราการเสพยา โดยมีเป้าหมายการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา ๕๖๐,๐๐๐ ราย ซึ่งได้ดำเนินการติดตามแล้ว ๔๘๑,๗๘๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๓

๒.๓ แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เน้นป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในระดับชั้น ป.๕-ป.๖ ทั่วประเทศ เป้าหมาย ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน ดำเนินการแล้ว ๑,๒๘๔,๒๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๒ และเป้าหมายโรงเรียนป้องกันยาเสพติด ๑๑,๔๙๐ แห่งทั่วประเทศ ดำเนินการแล้ว ๑๐,๑๖๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๙ มีมาตรการจัดระเบียบสังคมในทุกจังหวัด นอกจากนั้นยังมีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม

๒.๔ แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดได้มากถึง ๓๗๓,๖๐๙ คดี ผู้ต้องหา ๓๕๙,๗๑๖ คน ของกลางยาบ้า ประมาณ ๙๘ ล้านเม็ด

ไอซ์ ๑,๕๐๐ กิโลกรัม เฮโรอีน ๓๖๘ กิโลกรัม กัญชา ๒๓,๓๔๖ กิโลกรัม และสนับสนุนให้มีการเร่งรัดการสืบสวนขยายผล และดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินทุกคดี ทำให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินได้มากถึงกว่า ๒,๑๙๐ ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๙.๕๔

๒.๕ แผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ จากนโยบายยกระดับการแก้ไขปัญหาเสพติดจาก “วาระแห่งชาติ” เป็น “วาระแห่งภูมิภาค” ได้มีการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี การผลักดันนโยบายในการขยายและเชื่อมโยงความร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับองค์การสหประชาชาติและอาเซียน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือในพื้นที่ชายแดน และการพัฒนาศักยภาพประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาเสพติด การเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการผลักดันการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอาเซียน เพื่อต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด อันจะนำไปสู่การเป็นเขตปลอดยาเสพติดอาเซียน ค.ศ.๒๐๑๕ หรือ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๖ แผนงานที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด กองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง ๘ กองกำลังได้มีการจัดวางกำลังในการลาดตระเวน และตรวจตราบริเวณด้านชายแดน การเสริมอุปกรณ์รั้วลวดหนาม ตามท่าข้าม ช่องทาง รวมทั้ง เพิ่มความเข้มข้นของด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด เส้นทางตอนใน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามแนวชายแดน จำนวน ๑,๕๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นเกราะป้องกันภัยจากยาเสพติด

๒.๗ แผนงานที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ การอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการการทำงานที่เป็นเอกภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของศูนย์อำนวยความสะดวกแผ่นดินอาชญาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) และศูนย์อำนวยความสะดวก/ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินอาชญาเสพติดระดับต่างๆ ผ่านกลไกการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ของคณะอนุกรรมการบริหารแผนยุทธศาสตร์ และคณะอนุกรรมการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งการพัฒนาห้อง War Room และระบบการรายงานผลผ่านทางระบบรายงานของ ศพส. สามารถติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งได้ผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลยาเสพติดในระดับ ศพส.จ./กทม. ให้ครอบคลุม เพื่อประสิทธิภาพในการกำกับติดตามการทำงานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สรุปผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินอาชญาเสพติดอย่างยั่งยืน

จากการประชุมปฏิบัติการของอนุกรรมการติดตามและประเมินผลระดับจังหวัดทุกจังหวัด จำนวนกว่า ๑,๘๐๐ คนทั่วประเทศ ได้มีการสรุปประเด็นปัญหาสำคัญในแต่ละมาตรการที่สามารถประมวลรวมได้ ดังนี้

๓.๑ ภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

๓.๑.๑ ภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด สามารถสร้างผลงานได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทาง โครงสร้าง และขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนรับทราบถึงการทำงานของรัฐบาล มีความเชื่อมั่น และมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลในเกณฑ์สูง

๓.๑.๒ การยกระดับปัญหาเสพติด จาก วาระแห่งชาติ เป็น วาระแห่งภูมิภาค จึงเป็นสิ่งท้าทาย ที่จะต้องกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถวัดผลสำเร็จได้

๓.๑.๓ ความร่วมมือของทุกหน่วยงานอย่างเป็นเอกภาพ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนา โดยให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน เป้าหมาย และตัวชี้วัด เพื่อให้เกิดความมีส่วนร่วมในการทำงาน

๓.๒ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓.๒.๑ การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน แม้ว่าจะมีการจัดกิจกรรมและบรรจุเนื้อหา การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด แต่มีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสมที่จะเปลี่ยนผ่าน จาก ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) จนเกิดเป็นทัศนคติความคิดที่ถูกต้อง (attitude) และกลายเป็นทักษะในการใช้ชีวิตที่ห่างจากยาเสพติด (skill/practice) ซึ่งควรจะมีการขยายระดับขั้นเร็วขึ้นก่อนขึ้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๓.๒.๒ การป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา ถึงแม้ว่าจะเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เยาวชน ได้มีโอกาสแสดงความสามารถ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แต่พบว่า อาจไม่สามารถชักจูงเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงให้เข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากเยาวชนบางส่วนเข้าสู่ระบบแรงงาน และบางส่วนอาศัยอยู่ในที่อยู่ที่ไม่แน่นอน

๓.๒.๓ ข้อจำกัดในด้านกฎหมาย กำลังพล และพื้นที่ จึงทำให้การดูแลพื้นที่เสี่ยงทำได้ ค่อนข้างยาก ส่งผลต่อการเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังนั้น ในการดำเนินการในระยะต่อไป ควรจะได้มีการ เน้นย้ำการดำเนินงานทางด้านกฎหมาย ให้มากขึ้น

๓.๓ ด้านการปราบปรามยาเสพติด

๓.๓.๑ มาตรการด้านการปราบปรามเป็นมาตรการที่ประชาชน และผู้ปฏิบัติเห็นว่าประสบความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด แต่พบว่าเรื่องร้องเรียนของประชาชน ยังไม่ได้รับการตอบสนองและแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในหลายๆ พื้นที่ พบการร้องเรียนซ้ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีค่าและแพร่ระบาดอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ยังมีความไม่เชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อผู้กระทำความผิดหรือเครือข่ายยาเสพติด

๓.๓.๒ การดำเนินยุทธศาสตร์ ควรผลักดันให้มีการดำเนินการต่อนักค้ายาเสพติดในพื้นที่ โดยเฉพาะนักค้ายาเสพติดรายย่อย ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อตัดวงจรการค้ายาเสพติด

๓.๓.๓ การดำเนินการต่อนักค้ายาเสพติด เพื่อนำไปสู่การสืบสวน ขยายผล และจับกุมนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ จำเป็นที่จะต้องมีส่วนกลางด้านการข่าวที่แท้จริง รวมทั้งการบูรณาการเรื่องการแลกเปลี่ยนและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

๓.๓.๔ มาตรการด้านทรัพย์สิน เป็นมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อนักค้ายาเสพติดและผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงควรที่จะมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดให้มีความชัดเจน

๓.๔ ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด

๓.๔.๑ ผู้เสพ/ผู้ติดที่เข้ารับการบำบัดโดยสมัครใจอย่างแท้จริงมีน้อย โดยการค้นหาโดยการเข้าตรวจค้นในพื้นที่ พบว่ามีรายชื่อผู้เสพ/ผู้ติดจริง แต่ไม่สามารถนำผู้ที่มียาเสพติดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูโดยสมัครใจได้ ซึ่งปัจจุบันใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ปกครองเป็นผู้กดดันเป็นหลัก ในขณะที่ผู้เสพ/ผู้ติด ที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ มีจำนวนมากเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายในแผนงานในการดำเนินยุทธศาสตร์ ระยะต่อไป ควรจะได้มีการเร่งรัดเชิงรุกให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษาโดยสมัครใจให้เพิ่มมากขึ้น

๓.๔.๒ รูปแบบการบำบัดรักษาฟื้นฟูในระบบสมัครใจของทุกพื้นที่ ยังคงใช้รูปแบบการดำเนินงานของ “ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” ซึ่งเหมาะสมเพียงแค่การปรับทัศนคติให้แก่ “ผู้เสพ” ที่อาจนำไปสู่การเลิกใช้ยาเสพติดได้ แต่ตามหลักทางวิชาการ อาจยังไม่นับเป็นการบำบัดฟื้นฟูสำหรับผู้ติด “ผู้ติด” ซึ่งควรต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมต่อไปหลังจากจบโปรแกรมของค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๓.๔.๓ กลไกการติดตามและให้ความช่วยเหลือภายหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู ยังไม่มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูในระบบสมัครใจ ซึ่งไม่สามารถใช้อำนาจทางกฎหมายที่จะบังคับหรือกดดันให้ผู้ผ่านการบำบัดต้องเข้ามาให้ข้อมูลหลังการบำบัด รวมทั้งการติดตามข้อมูลในบางพื้นที่อาจเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้ติดตาม อาทิ พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้

๓.๕ สรุปผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวม พบว่า

๓.๕.๑ ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อความสามารถของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเสพติดที่ดำเนินการอยู่ทุกวันนี้ในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน ร้อยละ ๖๔.๙

๓.๕.๒ ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการแก้ปัญหาเสพติดของรัฐบาลฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่ามีความพึงพอใจร้อยละ ๖๘.๓

๔. สรุปสถานการณ์ปัญหาเสพติดประเทศไทย ปี ๒๕๕๖

สถานการณ์ของปัญหาเสพติดในหลายพื้นที่ยังคงความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยพบว่า ยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด ผู้เสพรายใหม่ในพื้นที่ส่วนใหญ่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ผู้เสพรายเก่าที่เป็นเด็กและเยาวชนได้ผันตัวไปเป็นผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในส่วนของคนในชุมชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ผู้เสพ/ผู้ติดในชุมชนเป็นปัญหาเฉพาะของแต่ละครอบครัวมากกว่าเป็นปัญหาของชุมชน อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดยังคงเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในชุมชน อาทิ ความเป็นอยู่ อาชีพของประชากรในพื้นที่ และความเป็นอยู่ในชุมชน โดยจากการสอบถามประชาชนพบว่า

ปัญหาการมีว่สมของกลุ่มวัยรุน เป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่คนในชุมชนหรือหมู่บ้านมากที่สุด ส่วนสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติด จะมีปัญหามาจากทั้งปัญหาการมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ปัญหาการจำหน่ายยาเสพติด และปัญหาที่มีเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวข้องกัขบวนการยาเสพติด

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) ได้สรุปสถานภาพปัญหาเสพติดในประเทศไทย ว่า ปัญหาเสพติดในประเทศไทยยังอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง ยาเสพติดยังส่งผลกระทบต่อชีวิตความปลอดภัยของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยมีสาเหตุหลัก ๖ ประการ ดังต่อไปนี้

สาเหตุที่ ๑ การผลิตยาเสพติดนอกประเทศอยู่ในภาวะไม่จำกัด โดยมีตัวยาที่สำคัญ คือ ยาบ้า และไอซ์ จากการตรวจสอบผลทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจุบัน แหล่งผลิตหัวเชื้อยาบ้า และ ไอซ์ มีอยู่ไม่เกิน ๓ แหล่งในประเทศเมียนมาร์ ภายใต้อิทธิพลของกองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มว้า กลุ่มโกกั้ง และมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของยาเสพติดที่มีการผลิต มีการแพร่ระบาดในประเทศไทย การผลิตหัวเชื้อไม่อยู่ในภาวะจำกัด สามารถผลิตได้ตลอดเวลา เนื่องจากสามารถจัดหาสารเคมีต่างๆจากนอกประเทศมายังแหล่งผลิตอย่างไม่ขาดแคลน จากแหล่งผลิตหัวเชื้อไปสู่แหล่งผลิตอัดเม็ดยาบ้า ประมาณว่า มีแหล่งผลิตอัดเม็ด กว่า ๒๐ แหล่ง กระจายอยู่ในประเทศเมียนมาร์ จากการตรวจสอบคุณภาพของยาบ้า ไอซ์ พบว่า ร้อยละ ๙๐ เป็นยาเสพติดที่ผลิตขึ้นใหม่ และมีขีดความสามารถผลิตยาเสพติด ทดแทนส่วนที่สูญเสียได้ในระยะเวลาอันสั้น

สาเหตุที่ ๒ โครงสร้างการค้ายาเสพติดระดับสำคัญยังไม่ถูกทำลาย กลุ่มผู้ผลิตและค้ายาเสพติดระดับสำคัญนอกประเทศมีส่วนเชื่อมโยงกับกลุ่มการค้ารายใหญ่ภายในประเทศ โดยมีตัวแทนการค้ายาเสพติดในหมู่บ้านชายแดน บุคคลในเครือข่าย ผู้ดำเนินการด้านการเงิน.ตัวแทนนายหน้า ทีมลำเลียงนอกประเทศ ทีมจัดหาและลำเลียงตอนใน ทีมจัดหาแหล่งเก็บพัก ผู้คุ้มครอง ฯลฯ โดยมีระบบการทำงานที่ตัดตอนแยกออกจากกัน และมีบุคคลในเครือข่ายมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม กลุ่มชาวเขาเผ่าต่างๆ เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวเขาเผ่าม้ง ลีซอ มูเซอ อาข่า ซึ่งมีบทบาทในด้านทีมลำเลียงในพื้นที่ชายแดนและตอนใน นอกจากนี้ สถานการณ์การค้ายาเสพติดจากเรือนจำ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เชื่อมโยงกับโครงสร้างการค้าจากภายนอก ประมาณการว่าสัดส่วนการส่งการค้ายาเสพติดจากเรือนจำมีประมาณร้อยละ ๓๐ ของการค้ารายสำคัญ

สาเหตุที่ ๓ สถานการณ์ด้าน supply และ demand กัการขายตัวของยาเสพติด

ยาบ้า เป็นยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดต่อเนื่อง มีผู้เสพหลายแสนคนทั่วประเทศ จึงอยู่ในภาวะ demand create supply ซึ่งเป็นภาวะที่มีความต้องการของตลาดผู้เสสูง ทำให้ผู้ผลิตสามารถเร่งการผลิต การค้าเพื่อตอบสนองตลาดผู้เสพที่มีจำนวนมาก ภาวะเช่นนี้ มีความแตกต่างจากปัญหาไอซ์ ที่เป็นยาเสพติดใหม่ที่เพิ่งแพร่ระบาดอย่างมากเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ฐานผู้เสพยังไม่กว้าง แต่กลุ่มผู้ผลิตและค้า ต้องการที่จะขยายตลาดไอซ์ให้กว้างมากขึ้น จึงเป็นภาวะที่ supply create demand โดยวางกลยุทธ์ทางการตลาด ในการสร้างแรงจูงใจต่างๆ เพื่อหวังเพิ่มฐาน

จำนวนผู้เสพให้มากขึ้น สถานการณ์เช่นนี้ หากไม่เร่งรณรงค์ ป้องกันเพื่อตัดผู้เสพไอซ์รายใหม่ จะเป็นมหันตภัยในอนาคต เพราะ ไอซ์ มีฤทธิ์แรงกว่ายาบ้าหลายเท่าทำให้เสพติดได้เร็ว มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ๘ เท่า ในระยะ ๕ ปี ประเมินการว่า ใน ๕ ปีข้างหน้า หากไม่สามารถป้องกันไอซ์ได้ จะทำให้มีผู้เสพเพิ่มขึ้นประมาณ ๕ แสนคน

สาเหตุที่ ๔ สถานการณ์ในด้านการแพร่ระบาดและผู้เสพยาเสพติด พบว่า สถานการณ์การค้ารายย่อยในหมู่บ้าน ชุมชน ยังไม่ได้ลดระดับความรุนแรงลง ผู้เสพติดยังเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ครอบครัวและชุมชนยังไม่ตระหนักถึงโทษพิษภัยของการเสพติด ขาดความเข้มแข็งเพียงพอที่จะให้โอกาส และดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูได้อย่างมีคุณภาพ การนำผู้เสพติดเข้าบำบัดโดยความสมัครใจของผู้เสพติดเอง ยังทำได้น้อย ส่วนใหญ่นำเข้าบำบัดแบบสมัครใจแกมบังคับ ระบบการบังคับบำบัดยังคงมีปัญหาปริมาณผู้เสพติดเข้าในระบบจำนวนมากเกินศักยภาพการรองรับ

สาเหตุที่ ๕ การป้องกันผู้เสพยาเสพติดยังมีผลดำเนินการไม่เต็มที่ ทำให้มีผู้เสพรายใหม่เพิ่มขึ้น ผู้เข้าบำบัดรักษาส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง ๒๐-๒๔ ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุ ๑๕-๑๙ ปี โดยเยาวชนในช่วงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงการมีเด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากขึ้น โดยมีอายุน้อยลงและเป็นผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีผู้เสพติดที่เป็นรายใหม่ ครอบครัวยังไม่มี ความเข้มแข็งเพียงพอที่จะมีส่วนช่วยป้องกันยาเสพติด ปัญหาพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ยังคงเป็นเงื่อนไขผลักดันให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ ตกเป็นกลุ่มเสี่ยงและเข้าสู่วงจรปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยม คุณค่าทางสังคม วัฒนธรรมที่เปี่ยมเบน เทคโนโลยีการสื่อสารและสื่อสังคมออนไลน์ ในขณะที่ สภาพการณ์ทางการศึกษาในปัจจุบันที่ยังไม่ดีเพียงพอที่จะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและการพัฒนาทักษะชีวิต การเรียนรู้และการรู้เท่าทันต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น การมีจิตสำนึกที่ดีและความสามารถในการเปลี่ยนผ่านความรู้ความเข้าใจ จนเกิดเป็นทัศนคติ ความคิดที่ถูกต้อง รวมทั้งการใช้ชีวิตให้ห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มวัยแรงงาน อันเนื่องมาจากปัญหาความไม่เป็นระเบียบ และการปล่อยปละละเลยต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของสถานบันเทิง สถานบริการ หอพัก แหล่งมั่วสุมต่างๆ รวมทั้งในพื้นที่สถานประกอบการที่มีที่ตั้งรวมกันเป็นจำนวนมาก เช่น นิคมอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้มีลูกจ้าง/แรงงานต้องมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากตามไปด้วย การใช้แรงงานอย่างหนักในกรณีที่ต้องเร่งผลิต เป็นการสร้างเงื่อนไขปัจจัยเอื้อที่ทำให้ลูกจ้าง/แรงงานต้องหันไปใช้ยาเสพติดเพื่อกระตุ้นให้สามารถทำงานได้ทัน นอกจากนี้พบว่า ในปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนมากมีการใช้แรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งจากการจับกุม มีแรงงานต่างด้าวถูกจับกุมในคดีเสพยาและค้ายาเสพติดเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว

๓ สัญชาติ เป็นแรงงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทั้งนี้รวมถึงผู้ใช้แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ที่ต้องให้ความสำคัญยิ่งขึ้นด้วย

สาเหตุที่ ๖ การขับเคลื่อนงานยาเสพติดของประเทศ ภาครัฐยังมีบทบาทสำคัญและเป็นหลัก ส่วนภาคประชาชน ชุมชนในฐานะพลังแผ่นดินที่แท้จริงยังมีบทบาทไม่สมดุลกับภาครัฐ ซึ่งที่ผ่านมา หากภาครัฐ ขับเคลื่อนงานยาเสพติด ปัญหาที่จะเบาบางลง แต่เมื่อภาครัฐ คลายตัวในด้านนี้ ก็พลิกฟื้นกลับมาอีก

๕.สรุปภาพรวมทางยุทธศาสตร์

๕.๑ ปี ๒๕๕๖ ศพส.ได้กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ไว้ว่า จะสามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดและสามารถลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาให้ได้อย่างเห็นผลชัดเจน เป็นรูปธรรม สังคมและ ชุมชนโดยรวม มีความปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด เมื่อเสร็จสิ้นแผนฯ ในภาพรวมของประเทศ

๕.๒ จากการประเมินในระดับยุทธศาสตร์ แม้ผลการดำเนินงานของหน่วยต่างๆในทุกแผน จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงปริมาณ แต่ยังไม่ทำให้ปัญหายาเสพติดในภาพรวมของประเทศลดอย่างเห็นผล เป็นรูปธรรม เป็นเพียงแต่ชะลอตัวลงเท่านั้น ประชาชนยังสัมผัสได้ต่อภัยของปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เพราะจาก สาเหตุที่สำคัญใน ๖ ประการข้างต้น ซึ่งถ้าไม่สามารถลดปัจจัยและสาเหตุเหล่านี้ลงได้ ก็ยากที่จะทำให้ปัญหายาเสพติดจะลดลงตามเจตนารมณ์ทางยุทธศาสตร์ และนี่คือ บทสรุปในทางยุทธศาสตร์ของปี ๒๕๕๖ แต่อย่างไร ก็ตาม หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ก็ยิ่งทำให้ระดับของปัญหายาเสพติดของ ประเทศจะมีความรุนแรงและอยู่ในระดับภาวะวิกฤติมากกว่านี้อย่างแน่นอน

๕.๓ ทั้งนี้ ๓ ปัญหาหลักทางยุทธศาสตร์ ที่เป็นจุดสำคัญของการชี้ขาดสถานการณ์ปัญหายาเสพติดใน ประเทศไทยที่ไม่ทำให้ประเทศไทยมีระดับปัญหาที่ยังไม่ลดระดับลง ดังที่คาดหมายกันไว้ ได้แก่

๕.๓.๑ ปัญหาผลิตยาเสพติดจากนอกประเทศยังอยู่ในภาวะไม่จำกัด และน่าจะเป็น สถานการณ์ในลักษณะนี้ต่อเนื่องไปอีกใน ๒ ปีข้างหน้า ความร่วมมือในระดับยุทธศาสตร์อย่างจริงจังจากประเทศ เพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมียนมาร์ สปป.ลาว จะเป็นปัจจัยชี้ขาดต่อปัญหายาเสพติดในประเทศ

๕.๓.๒ ปัญหาเรื้อรัง ๒ ปัญหา อันเกิดจากข้อจำกัดของระบบที่ไม่สามารถรองรับได้อย่าง เพียงพอในการแก้ไขปัญหา ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบ ได้แก่

ปัญหาที่ ๑ นักโทษล้นคุก ในอัตรากว่า ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของความสามารถของ ระบบที่จะคุมขัง ส่งผลให้เกิดปัญหาในเรือนจำมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสังค้ายาเสพติดจากเรือนจำ ฯลฯ

ปัญหาที่ ๒ ผู้เสพที่เข้าสู่ระบบบังคับบำบัดล้นเกิน ความสามารถของระบบ กว่า ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เช่นกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบำบัดรักษาเชิงคุณภาพ และเป็นมูลเหตุของการเสพยา

ทั้ง ๒ ปัญหานี้ ดำรงอยู่เป็นเวลาหลายปี หากไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาย่าง จริงจัง ก็จะเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อผลสำเร็จของการแก้ไขปัญหาในประเทศไทย

๕.๓.๓ ปัญหาการบริหารจัดการทั้งระบบเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในกระบวนการแก้ไข
ปัญหา และการจัดสรรและใช้ทรัพยากร

กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ แผนฯ ในระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗

๑. กรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ยังคงยึดกรอบความคิดทางยุทธศาสตร์
ในปี ๒๕๕๖ ๓ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง คือ ต่อเนื่องในยุทธศาสตร์การใช้พลังแผ่นดิน ยืนยันที่จะขับเคลื่อนโดย
๗ แผนงานหลักเช่นเดิม และต่อเนื่องจากงานที่ทำ ในปี ๒๕๕๖

ยุทธศาสตร์ป้องกัน คือ ป้องกันรายใหม่ ป้องกันพื้นที่ ป้องกันการมีพฤติกรรมซ้ำ และป้องกัน
ครอบครัว ป้องกันชุมชน เพื่อตัดวงจรการเกิดรายใหม่ให้มากที่สุด

ยุทธศาสตร์เสริมสร้าง คือ เสริมสร้างมาตรการ องค์กร กลไกให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างงาน
รองรับประชาคมอาเซียนฯ ปี ๒๕๕๘

๒. กรอบความคิดการแก้ไขปัญหาโดยเน้น คุณภาพ โดยให้กระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างมี คุณภาพ
เป็นกรอบความคิดอยู่ในทุกแผนงาน กิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหได้
อย่างแท้จริง

ในปี ๒๕๕๗ ยึดกรอบความคิดยุทธศาสตร์ คือ QUALITY / คุณภาพของการแก้ไขปัญหา

๓. การปรับฐานคิดใหม่ หรือ “Paradigm” ใหม่ในการแก้ปัญหายาเสพติด ซึ่งถือเป็นการปรับกระบวนการ
ที่สำคัญมากที่สุด โดยในปี ๒๕๕๗ มี ฐานคิดใหม่ ที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ ฐานคิด bottom-up โดยให้พื้นที่หรือจังหวัดได้มีส่วนกำหนดการดำเนินงานการแก้ปัญหายา
เสพติดของตนเอง ด้วยตนเอง

๓.๒ ฐานคิดการป้องกันเชิงรุก มุ่งไปสู่การป้องกันตนเอง และครอบครัว เป็นเกราะคุ้มกันที่เข้มแข็ง
ยั่งยืน โดยสร้างแนวป้องกันให้กับเด็กก่อนวัยเสี่ยง

๓.๓ ฐานคิดการสร้างระบบการบำบัดรักษา ให้ครอบคลุมการติดตามครบวงจร

๓.๔ ฐานคิด การปรับทัศนคติการปราบปรามมุ่งไปสู่การทำลายขบวนการ ตัวการสำคัญ ตลอดจน
การตัดวงจรทางการเงิน

๓.๕ ฐานคิด งานเชิงรุกนอกประเทศ โดยมุ่งไปสู่ประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุด

๓.๖ ฐานคิด สร้างทางเลือก หรือ Diversion เพื่อลดทอนให้ระบบดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบและกำหนดเป้าหมายภาพรวม

๑. กรอบเป้าหมาย

กำหนดกรอบของเป้าหมายในปี ๒๕๕๗ ไว้ ดังนี้

- ๑.๑. ให้มีการกำหนดเป้าหมายที่วัดผลเชิงคุณภาพ ผลลัพธ์ ในทุกแผนงาน และภาพรวม
- ๑.๒. ให้ทุกจังหวัดสามารถลดหรือควบคุมระดับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของจังหวัดได้ และวัดผลได้
อย่างเป็นรูปธรรม
- ๑.๓. ให้กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างชัดเจนในระดับ
ต่างๆ
- ๑.๔. เมื่อเสร็จสิ้นแผน ประชาชนมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากปัญหายาเสพติดมากขึ้นกว่าเมื่อ
ปี ๒๕๕๖

๒. การกำหนดเป้าหมายของแผน ปี ๒๕๕๗ โดยมีการกำหนดเป้าหมายของแผนที่สำคัญ ดังนี้

- ๒.๑ ทุกจังหวัดสามารถลดและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ปัญหาที่ยังปรากฏความรุนแรงตาม
ฐานข้อมูลทีระบุ **ได้จำนวน.....หมู่บ้าน/ชุมชน**
- ๒.๒ นำผู้เสพยาเสพติดเข้าบำบัดรักษาในทุกระบบและอย่างมีการคัดกรองในภาพรวมทั่วประเทศ
จำนวนรวม ๓๐๐,๐๐๐ คน โดยให้ความสำคัญกับระบบสมัครใจเป็นสำคัญ และสามารถติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ผู้ผ่าน
การบำบัดฟื้นฟูอย่างครบวงจร และมีฐานข้อมูลผลรายบุคคล จำนวนที่เข้ารับการบำบัดในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ประมาณ
ร้อยละ ๘๐ ของบุคคลทั้งหมดที่สามารถติดตามตัวได้ เพื่อลดการเสพติดซ้ำ รวมทั้งผู้เข้าบำบัดรักษาในปี ๒๕๕๗
สามารถได้รับการติดตามอย่างน้อย ๔ ครั้ง ภายหลังการบำบัดฯ
- ๒.๓ สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่กลุ่มเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ในระดับชั้น ป.๔ – ป.๖ ทั้งหมด
ประมาณ ๒.๔ ล้านคนทั่วประเทศ โดยร้อยละ ๘๐ มีภูมิคุ้มกันเพิ่มสูงขึ้น
- ๒.๔ เสริมสร้างการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับโรงเรียนและสถานศึกษาระดับขยาย
โอกาสขึ้นไป-ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๑,๗๖๐ โรงเรียน และสามารถควบคุมปัจจัยเสี่ยงรอบๆ สถานศึกษาได้ใน
ทุกโรงเรียน
- ๒.๕ สถานประกอบการ มีระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
จำนวน ๒,๐๐๐ แห่ง
- ๒.๖ จับกุมคดียาเสพติดในฐานความผิดสำคัญให้ได้ ร้อยละ ๓๐ ของผลการจับกุมในคดียาเสพติด
ทั้งหมด
- ๒.๗ จับกุมขยายผลในฐานความผิดสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือให้ได้ ๑,๐๐๐ คดี โดยให้นับตั้งแต่
เลขาธิการ ป.ป.ส. อนุมัติ

๒.๘ ดำเนินการทางด้านทรัพยากรในคดียาเสพติดจากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ โดยมีปริมาณทรัพยากร ๒,๕๐๐ ล้านบาท โดยให้นับเป็นผลงาน เมื่อคิดเป็นมูลค่าของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและยืดอายุได้ ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

๒.๙ สืบสวนปราบปราม. เครือข่ายการผลิตและการค้ายาเสพติด ที่เป็นโครงสร้างหลักของประเทศ ในทุกระดับ ทั้งที่เป็นเครือข่ายระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับแพร่ระบาดในชุมชน

๒.๑๐ สกัดกั้นยาเสพติดให้ได้ร้อยละ ๕๐ ของปริมาณยาเสพติดที่ถูกจับได้ในประเทศ

จุดเน้นในปี ๒๕๕๗

เพื่อให้แผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินปี ๒๕๕๗ สะท้อนการแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น จึงให้กำหนดจุดเน้นของแผนปฏิบัติการ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. เน้นความต่อเนื่อง ให้ ทุกจังหวัด ทุกอำเภอได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในลักษณะที่ต่อเนื่องจากที่ได้ดำเนินการมาแล้วในปี ๒๕๕๖

๒. เน้นการดำเนินการแบบ bottom-up ให้ทุกจังหวัดจัดทำแผนบูรณาการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๗ ระดับจังหวัด โดยวางเป้าหมายที่จะควบคุมและลดปัญหายาเสพติดภายในจังหวัดได้เองอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ บูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง และมีการกำกับ ติดตามตามวงรอบ

๓. เน้นการปรับระบบบริหารจัดการ. ให้ทุกจังหวัดพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกแก้ไขปัญหาเสพติดในจังหวัด โดย การเสริมสร้างความพร้อมให้กับกลไกอำนวยการ การจัดบุคคลากรใน ศพส. จ. ตามเกณฑ์ที่กำหนด การกำกับ ติดตามความคืบหน้าของแผน

๔. เน้นการควบคุมปัญหาในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้เน้นแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีระดับรุนแรงเป็นการเร่งด่วน และขยายพื้นที่เพื่อควบคุมปัญหายาเสพติดให้ขยายตัวมากขึ้น

๕. เน้นลด Demand แบบครบวงจร ให้ผู้เสพเข้าบำบัดรักษาในระดับที่เหมาะสมกับระดับการเสพ และดำเนินการอย่างครบวงจร วางระบบการติดตาม ช่วยเหลือจนครบกำหนดในระยะ ๑ ปี

๖. เน้นสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ครอบครัวอุ่นใจ และจัดชุดตรวจรณรงค์ป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ (mobile team) เข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย

๗. เน้นการปราบปรามที่มุ่งสู่การทำลายโครงสร้างการค้าและวงจรการเงิน โดยการจัดกำลังปฏิบัติการแบบ task force

๘. เน้นยุทธศาสตร์เชิงรุกกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยขยายความร่วมมือกับประเทศที่มีผลกระทบของปัญหายาเสพติดกับประเทศไทยตามยุทธศาสตร์อาเซียนปลอดยาเสพติด รวมทั้งเน้นสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนในพื้นที่นำเข้าสู่ระดับสำคัญ

๙. เน้นการป้องกันทางสังคมด้วยเทคโนโลยี โดยมีระบบ CCTV ให้ครอบคลุมต่อพื้นที่เพื่อการป้องปรามยาเสพติดในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ปัญหาสำคัญ

๑๐. เน้นการใช้มาตรการใหม่ๆ เพื่อลดปริมาณผู้กระทำความผิดยาเสพติด ที่เข้าสู่มาตรการบังคับโทษตามกฎหมายเกินศักยภาพของระบบที่จะรองรับได้ โดยพิจารณาใช้มาตรการ แนวทาง Harm Reduction หรือ ยุติธรรมทางเลือก หรือ การลดทอนความเป็นอาชญากรรม การลดทอนกระบวนการยุติธรรม (Diversion) ฯลฯ

มาตรการ แผนงาน กิจกรรมการดำเนินงานใน ๗ แผนงานหลัก

แผนงานที่ ๑ แผนการสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

เป้าหมายของแผน

๑. ทุกจังหวัดสามารถกำหนดหมู่บ้าน/ชุมชนในจังหวัด ตามระดับปัญหาและการดำเนินการได้ตามเกณฑ์อย่างถูกต้องภายในเดือนตุลาคม เป็นฐานเริ่มต้นของการชี้สถานะในพื้นที่

๒. ทุกจังหวัดสามารถลดระดับปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในระดับรุนแรง/วิกฤติ รวมทั้งที่เป็นระดับปานกลางตามฐานข้อมูลได้ทุกพื้นที่ หรืออย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหารุนแรงของจังหวัด

๓. ทุกจังหวัดสามารถใส่ input ที่สำคัญตามกรอบที่ดำเนินการในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ตามที่กำหนดในแผนฯ อย่างน้อยที่สุดในหมู่บ้าน/ชุมชนในข้อ ๒

๔. ทุกอำเภอวางแผนการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยใช้หมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายเป็นตัวตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้น หมู่บ้าน/ชุมชนตามข้อ ๒

มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน

๑. กรอบการดำเนินงานในปี ๒๕๕๖ ของแผนที่ ๑ มีการกำหนดให้ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ไว้ ๓ ประการที่ต้องปฏิบัติ คือ

๑.๑ การวัดผลสถานะรายหมู่บ้าน/ชุมชน โดย ให้มีการวัดผลสถานะการดำเนินงานในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนว่า ผลจากการดำเนินงานในปี ๒๕๕๖ ที่เพิ่งเสร็จสิ้นลง สามารถประเมิน วัดผลสัมฤทธิ์ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนได้ ว่าแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน อยู่ในระดับใด

๑.๒ จัดระบบพี่เลี้ยงให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือเรียกว่า ผู้ประสานงานชุมชน ให้เป็นที่ปรึกษาชุมชนและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยได้มีการกำหนดให้ ศพส.จ./ศพส.อ. จัดผู้ประสานงานชุมชนให้ชัดเจน

๑.๓ เพิ่มปัจจัยความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน/ชุมชน ด้วยการเพิ่มปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาแกนนำชุมชน การเพิ่มบทบาท/อำนาจให้กับชุมชนในการดูแลตนเอง การให้มีกองทุนยาเสพติดชุมชน ฯลฯ

ทั้งนี้ ปัจจัยทั้ง ๓ ข้างต้น จะต้องมีการสำรวจสถานะว่า แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ได้มีปัจจัยเหล่านี้ หรือไม่ อย่างไร และมีคุณภาพ ความเข้มแข็งอย่างไร

๒. แนวทางเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในปี ๒๕๕๗ ทุกจังหวัด/อำเภอ ประเมินปัญหาและระดับของหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างถูกต้อง เพื่อสามารถกำหนดมาตรการ กิจกรรมต่อเนื่องได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริงของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน โดย

๒.๑ ประเมินและจัดแบ่งประเภทของหมู่บ้าน/ชุมชน ออกเป็น ๔ ระดับ โดยพิจารณา นำข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่มาจำแนก เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อเนื่อง ได้แก่

ระดับที่ ๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีสภาพปัญหาเสียดสี ไม่ว่าจากข้อมูลใดๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีปัญหาเสียดสี **จำนวน ๓๑,๑๓๕ แห่ง**

ระดับที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยโครงการ/กิจกรรมต่างๆ อยู่แล้ว แต่ก็ยังมีสภาพปัญหาเสียดสีดำรงอยู่ และกำลังอยู่ในระหว่างการแก้ไขปัญหาต่อเนื่องต่อไป ในปี ๒๕๕๗ เช่น หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน หมู่บ้านตามโครงการชายแดนของ กอ.รมน. หมู่บ้านที่ ศพส.จ. หรือหน่วยต่างๆ ดำเนินการ หมู่บ้านในโครงการชุมชนอุ่นใจ เป็นต้น **จำนวน ๓๔,๔๙๔ แห่ง**

ระดับที่ ๓ หมู่บ้าน/ชุมชนที่เข้มแข็งแก้ปัญหาได้แล้ว และบางแห่งพัฒนา เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านยาเสพติด ฯลฯ ซึ่งเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่ ศพส.จ. มีรายชื่อ และรับรองสถานะของหมู่บ้านอยู่แล้วว่าเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง หรือเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง และเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ **จำนวน ๒,๙๐๐ แห่ง**

ระดับที่ ๔ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังมีปัญหารุนแรงหรือรุนแรงมาก ซึ่งยังมีผู้ค้า/ผู้เสพมากกว่าเกณฑ์ปกติ และที่ผ่านมาหน่วยงานในพื้นที่ ยังแก้ไขปัญหาได้ไม่มากนัก ซึ่งจะต้องเร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังต่อไป ในปี ๒๕๕๗ **จำนวน ๑๖,๔๐๘ แห่ง**

๒.๒ ให้ ศพส.อ และ ศพส.จ.แต่ละพื้นที่ ตรวจสอบให้ สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของพื้นที่ ประเมินสถานะ จัดหรือปรับระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้ชัดเจน ถูกต้อง โดยใช้ทุกข้อมูลที่มีอยู่ ประเมินรายหมู่บ้าน/ชุมชน ให้แล้วเสร็จในการประเมินภายในตุลาคมนี้ เพื่อสามารถชี้วัดได้ถึงสภาพปัญหาและระดับการดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชน ว่า

๒.๒.๑ พื้นที่ใดสามารถแก้ไขปัญหาได้แล้ว

๒.๒.๒ พื้นที่ใดกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขปัญหา

๒.๒.๓ พื้นที่ใดยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา

๒.๒.๔ และให้ทุก ศพส.อ. จัดลำดับความรุนแรงของปัญหาเสียดสีในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อจัดลำดับเป็นความเร่งด่วนของการแก้ไขปัญหา โดยให้รายงานผลประเมินนี้มายัง ศพส. และ ศพส.มท ภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายนนี้ ตามช่องทางที่กำหนด

๓. กรอบกิจกรรมการแก้ไขปัญหาและเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนต่างๆ ให้ยึดตามแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งของปี ๒๕๕๖ และใช้ชุมชนเป็นตัวตั้ง โดยให้ต่อยอดกิจกรรมที่ต้องต่อเนื่องเท่านั้น โดย

๓.๑ ให้ ศพส.จ./กทม. เน้นหนักการดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จัดลำดับความเร่งด่วนเป็นหลัก ส่วนหมู่บ้าน/ชุมชนในระดับรอง ให้เป็นลำดับรองลงไป เพื่อแก้ไขปัญหาที่ยังดำรงอยู่ก่อน

๓.๒ ให้ ศพส.อ. แต่ละอำเภอ ได้คัดสรร มอบหมายให้มีผู้ประสานงานชุมชน อย่างชัดเจน ทำหน้าที่ประสานงาน เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษากับผู้นำและชุมชนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมอบหมายให้มีผู้ประสานงานชุมชนทุกหมู่บ้านเป้าหมายที่ ศพส.จ.กำหนด โดยมีรายชื่อชัดเจน มีการปฏิบัติงานจริง และให้ ศพส.จ.ทุกจังหวัด จัดการอบรม ชี้แจง บทบาทหน้าที่ของผู้ประสานงานชุมชน ให้เข้าใจภารกิจ

๓.๓ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ถือเป็นความเร่งด่วนมากที่สุด ที่ ศพส.จ./ศพส.อ. จะต้องจัดให้มีแผนปฏิบัติการ ระบบปฏิบัติการ กำลังปฏิบัติการ จัดสรรทรัพยากร งบประมาณ และให้มีผลการปฏิบัติการลดผู้ค้าผู้เสพอย่างเป็นรูปธรรม เห็นผลชัดเจน

๓.๔ สำหรับหมู่บ้าน/ชุมชนที่สามารถแก้ไขปัญหา และมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว ให้พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนที่สมบูรณ์ขึ้น มีวิทยากรชาวบ้าน มีการจัดทำองค์ความรู้ สื่อต่างๆ ฯลฯ พร้อมทั้งจะเผยแพร่ความรู้ประสบการณ์ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนอื่นๆ

๓.๕ พัฒนาแกนนำ ผู้นำชุมชนแก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาระบบเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชน สร้างกลไกการป้องกัน เฝ้าระวังในสังคมหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างบทบาทและอำนาจของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืนตามกรอบที่กำหนด

๔. พื้นที่ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมืองในระดับจังหวัดและอำเภอที่มีขนาดใหญ่ รวมทั้งที่เป็นเขตปกครองพิเศษ เป็นพื้นที่ที่เป็นจุดอ่อนของการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในปี ๒๕๕๗ ให้ ศพส.จ. ทุกจังหวัด กำหนดเป็นพื้นที่เร่งด่วนที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเหล่านี้ โดยให้ ศพส.จ. จัดตั้งกลไกบริหารจัดการแก้ไขปัญหายา มีแผนเป็นการเฉพาะ มีกำลังปฏิบัติการจากหน่วยต่างๆ ดำเนินการทุกมาตรการ บูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง ฯลฯ เพื่อให้ปัญหายาเสพติดในชุมชนเหล่านี้ลดความรุนแรงลง

๕. ขยายโครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างมีคุณภาพ และดำเนินกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามที่ปรากฏในคำสั่ง ศพส. ที่ ๑๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง โครงการทศวรรษกองทุนแม่ของแผ่นดิน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยให้ทุกภาค และจังหวัดและเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินจังหวัด ได้จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับตามแนวทางที่ระบุ ให้ชัดเจน โดยเฉพาะในด้าน

๕.๑ การขยายหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี ๒๕๕๗ เพิ่มใหม่เชิงคุณภาพ

๕.๒ การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ยังคงเหลืออยู่ในหมู่บ้านกองทุนแม่ที่ ได้รับ
เดิม ตามแนวทางสันติวิธี

๕.๓ การสร้างศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินให้เพิ่มขึ้นเชิงคุณภาพ

๕.๔ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับต่างๆ

๕.๕ การจัดกิจกรรมต่อเนื่องขับเคลื่อนหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกระดับ

ฯลฯ

๖. เพิ่มอำนาจภาคประชาชน ชุมชนต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ทั้งในการรวมกลุ่มจิตอาสา กลุ่มผู้นำชุมชน ฝ่াত্রอง ตั้งจุดตรวจ ฝ่ัะวัง การปราบปราม การบำบัดรักษา
การติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ฯลฯ โดยให้มีการรองรับบทบาท อำนาจดังกล่าว

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ แผนงานที่ ๑

๑. มีการประเมิน จัดระดับประเภทของหมู่บ้าน/ชุมชนครบถ้วนทั้ง ๔ ระดับ และมีความถูกต้อง
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในเกณฑ์สูงในพื้นที่จังหวัด ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ครบถ้วนทุกแห่ง

๒. มีการแต่งตั้ง มอบหมาย ผู้ประสานงานชุมชน เป็นพี่เลี้ยงชุมชนให้ครอบคลุมอย่างน้อยที่สุด
หมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นเป้าหมายเร่งด่วน โดยมีการระบุบุคคล รายชื่อชัดเจน มีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท

๓. มีการจัดทำระบบ โครงสร้างการบริหารจัดการระดับจังหวัด มีแผนปฏิบัติการ มีกำลังปฏิบัติการ
มีผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมือง จนทำให้ปัญหา
ในพื้นที่เหล่านี้ลดลงอย่างชัดเจนในทุกจังหวัด

๔. หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินกว่าร้อยละ ๘๐ ได้รับการส่งเสริม พื้นฟูให้มีความตระหนักรู้มากขึ้น
ในแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดแบบสันติตามแนวทางและกระบวนการของกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๕. หมู่บ้าน/ชุมชนที่ถูกจัดว่าเป็นระดับปัญหาในเกณฑ์สูงทุกพื้นที่ในจังหวัด สามารถลดปัญหาผู้ค้า
ผู้เสพได้อย่างเป็นรูปธรรม ตรวจสอบได้

แผนงานที่ ๒ แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด

เป้าหมายของแผน

๑. ในระดับปริมาณ

กำหนดเป้าหมายนำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาในทุกระบบในภาพรวมทั่วประเทศ จำนวนรวม
๓๐๐,๐๐๐ คน โดยให้ความสำคัญกับระบบสมัครใจเป็นสำคัญ (ทั้งนี้ การคิดจำนวนบำบัดฯดังกล่าวมาจาก
งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้นำผู้เสพเข้าบำบัดฯ ในปี ๒๕๕๗)

๒. ในระดับคุณภาพ กำหนดเป้าหมาย ดังนี้

๒.๑ ทุกจังหวัดสามารถจัดการบำบัดรักษาอย่างมีคุณภาพในทุกขั้นตอน (ค้นหา คัดกรอง การบำบัดรักษาฟื้นฟู) ที่เหมาะสมกับสภาพการเสพติด และการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู)

๒.๒ ทุกจังหวัดสามารถนำผู้เสพติดรุนแรงที่ยังเสพยาเสพติดไม่ได้ หรือผู้เสพติดที่มีอาการแทรกซ้อนทางจิต หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อตัวเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู เพื่อลดอันตรายของชุมชนและสังคม

๒.๓ ทุกจังหวัดสามารถนำผู้เสพติดที่หลบหนีหรือไม่ปฏิบัติตามแผนการบำบัดฟื้นฟู จนครบกระบวนการ (Drop out) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จนครบกระบวนการ

๒.๔ มีการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู อย่างครบวงจร เพื่อลดการเสพติดซ้ำ

๒.๕ สามารถสร้างระบบทางเลือกของการนำผู้เสพติดเข้ารับการบำบัดในลักษณะ divert

มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดค่าเพิ่มเติม จาก ผู้เสพติดเป็นผู้ป่วย เพิ่มเป็น ผู้เสพติด เป็นโรคสมองติดยา ที่ต้องบำบัดรักษา และฟื้นฟู อย่างเหมาะสม เพื่อลดช่องว่างจากค่าขวัญเดิม ซึ่งเป็นเหตุส่วนหนึ่ง ที่อาจทำให้ผู้เสพติดไม่ตระหนักต่อการเข้ามามอบตัวบำบัดรักษา จนนำไปสู่การเพิ่มจำนวนผู้เสพติดมากขึ้น ค่าที่กำหนดใหม่จึงเป็นการนิยามผลเสียของยาเสพติดอย่างแท้จริง และทำให้ต้องเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู อย่างเหมาะสมในทุกกระบวนการตามเงื่อนไขของแต่ละบุคคล

๒. สถานะความสำคัญของการบำบัดรักษาในโครงการค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ให้อำเภอจัดตั้งขึ้น ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมาตามที่ ศพส. กำหนด ในสัดส่วน ๑ อำเภอ : ๑ ค่ายปรับเปลี่ยนฯ ซึ่งเป็นระบบเสริมเฉพาะหน้าที่สำคัญในการลดจำนวนผู้เสพติดที่มีจำนวนมากในประเทศให้ได้ผลโดยเร็ว ตามนโยบายเร่งด่วนที่เป็นวาระแห่งชาติของรัฐบาล เพื่อสร้างความสมดุลให้กับมาตรการ ลด Supply และ Demand ควบคู่กัน โดยสามารถดำเนินการบำบัดฯ ได้ร่วม ๓ แสนคน แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็ยังมีปัญหาในด้านความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ คุณภาพของการจำแนกคัดกรอง ฯลฯ ทำให้การดำเนินงานเน้นหนักในเชิงปริมาณ เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อัตราการเสพติดอยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนๆ ดังนั้น เพื่อให้การบำบัดรักษากลับไปสู่ระบบหลักของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบกับ สภาพความเร่งด่วนของมาตรการบำบัดรักษาเชิงปริมาณลดความสำคัญลง ในปี ๒๕๕๗ จึงกำหนดให้มีแนวทาง ดังนี้:

๒.๑ ให้ ศพส.จ.ทุกจังหวัด ทบทวนสถานะของค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระดับอำเภอ ตามแนวคิด ๑ อำเภอ ๑ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ว่าควรมีการดำรงอยู่หรือไม่ อย่างไร ที่ใดควรยกเลิก ที่ใดควรดำเนินการต่อ โดย

๒.๑.๑ ประเมินการผู้เสพติดที่จะเข้าบำบัดรักษาในระบบค่าย ในปี ๒๕๕๗ ว่ามี มากน้อยเพียงใด และมีสถานพยาบาล หรือ สถานบำบัดรักษาอื่นที่เพียงพอ หรือไม่

๒.๑.๒ สำหรับค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอำเภอ ให้พิจารณาว่า อำเภอใด ยังมีความจำเป็นต้องมีในปี ๒๕๕๗ และค่ายของอำเภอใด ควรจะยุบ โดยดูจากปริมาณปัญหาเสพติดของแต่ละ อำเภอ จำนวนผู้เสพที่เข้าบำบัดฯ คุณภาพของการบำบัดฯในค่าย พิจารณาจาก วิทยากร สถานที่ ความพร้อม และ ผลดำเนินงาน ฯลฯ

๒.๒ หากค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในอำเภอใด ยังมีความจำเป็นต้องคงอยู่ในปี ๒๕๕๗ ตามเหตุผลข้างต้น ให้กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพทั้งในส่วนของคุณภาพการ ระบบปฏิบัติงาน เครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่ ฯลฯ เพื่อให้เกิดความพร้อมยิ่งขึ้น

๒.๓ หากหน่วยที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้ว จะคงอยู่ หรือยุบเลิกในส่วนใด พื้นที่ใด ในปี ๒๕๕๗ ให้เป็นมติของ ศพส.จ.แต่ละจังหวัดอย่างชัดเจน และขอให้ ศพส.จ.ทุกจังหวัด ได้แจ้งมายัง ศพส.มท./ศพส. ได้ทราบ เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ โดยดำเนินการภายในตุลาคม นี้

๓. ให้ ศพส.จ. ทุกจังหวัด พิจารณากำหนดเป้าหมายการบำบัดรักษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหาเสพติดในจังหวัด (bottom-up) ให้เหมาะสมกับงบประมาณด้านบำบัดรักษาที่ได้รับจากทุกแหล่ง ชีตความสามารถของระบบในจังหวัด และอย่างมีการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ และคำนึงถึงระดับปัญหาผู้เสพ ยาเสพติดในจังหวัด ฯลฯ

๔. ศพส. ยังคงเน้นนโยบายให้ความสำคัญระบบบำบัดรักษาแบบสมัครใจเป็นหลักของการบำบัด พื้นฟูฯ ในปี ๒๕๕๗ ต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่

๔.๑ ปรับปรุงกระบวนการ วิธีการ กระตุ้นให้ผู้เสพเข้าบำบัดรักษา พื้นฟูโดยสมัครใจด้วย ตนเองให้มากที่สุด เพราะวิธีการนี้ มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ทำให้ผู้เสพหายขาดจากการเสพอย่างถาวร โดย

๔.๑.๑ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทุกจังหวัดดำเนินการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทั้งจากสื่อมวลชน สื่อต่างๆ สื่อบุคคล วิทยากรกระบวนการ ฯลฯ ให้ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เสพ มีความพร้อมในการเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยตนเองและมีความสมัครใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รณรงค์ สร้างความตระหนักถึงภาวะของโรคสมองติดยา และปัญหาเสพติดเป็นอาการป่วยของสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและก่อเป็นกระแสในการนำผู้เสพเข้าบำบัดฯ

๔.๑.๒ สำหรับพื้นที่ที่มีการแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชน หรือที่ชุมชนมีความเข้มแข็ง ให้ ศพส.จ/ศพส.อ. นั้นๆ ส่งเสริมและเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัวให้ มากขึ้น อาศัยบทบาทของชุมชนและครอบครัวเหล่านี้ ค้นหา ชักชวน กระตุ้นและนำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาโดย สมัครใจ ตลอดจน ติดตาม ช่วยเหลือผู้เสพ โดยให้บทบาทเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผู้สนับสนุนบทบาทของชุมชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นบทบาทนี้ ให้ ศพส.อ.และหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้ทำข้อตกลงกับผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ที่จะดำเนินการตามแนวทางนี้ และให้ ศพส.จ/ศพส.อ. ได้รวบรวมรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะดำเนินการดังกล่าว ไว้ที่ war room ของจังหวัด และรายงานมายัง ศพส.มท /ศพส.ได้ทราบในระบบ ทั้งนี้ ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มี

เงื่อนไขนี้ ขอให้ ศพส.อ.และหน่วยงานด้านปราบปรามฯให้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานด้านปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนนั้นๆ ไม่ควรให้กระทบกระบวนการของภาคชุมชน ควรมีการประชุมหารือและกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกัน บนพื้นฐานของการส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการจัดการดูแลผู้เสพในพื้นที่

๔.๑.๓ การดำเนินกรรมวิธีให้ผู้เสพเข้าบำบัดฟื้นฟูโดยสมัครใจด้วยตนเอง จะต้องปรับปรุง พัฒนาวิธีการชักชวน ที่สำคัญ ได้แก่

๔.๑.๓.๑ พัฒนาประสิทธิภาพของวิทยากรกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มากขึ้น

๔.๑.๓.๒ เสริมทักษะการทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสร้างกระบวนการค้นหาผู้เสพโดยสันติวิธีและโดยชุมชนเอง

๔.๑.๓.๓ เสริมทักษะการรับรองครัวเรือน เน้นการแก้ไขปัญหาโดยสันติ การให้อภัยทางสังคม พร้อมให้โอกาสกลับตัว ฯลฯ

๔.๑.๓.๔ การชักชวนควบคู่กับการดำเนินงานในชุมชน การใช้พันธะสัญญาชุมชน มาตรการทางสังคมที่เข้มแข็ง และการใช้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายผสมผสานกัน

ฯลฯ

๔.๑.๔ มอบหมายให้โรงเรียน/สถานประกอบการ/โรงงานต่างๆ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ชักจูงผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัดอย่างสมัครใจ รวมทั้งให้โอกาสภายหลังการบำบัดฯ

วิธีการดังกล่าว จึงจะกระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้เสพสมัครใจบำบัดฯ ด้วยตนเองได้

๔.๒ การพัฒนากรรมวิธีชักชวนผู้เสพตามข้อ ๔.๑.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทบทวน พัฒนารูปแบบ วิธีการ และอบรม สัมมนา ชี้แจงเสริมทักษะกับผู้ปฏิบัติงานในอำเภอใหม่ ซึ่งจะต้องกำหนดให้ทุกจังหวัดมีและจัดทำแผนการพัฒนาทักษะเหล่านี้ทุกจังหวัด เพื่อให้มีการดำเนินงานแบบคุณภาพอย่างแท้จริง ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยในแต่ละพื้นที่ภาค ให้ ปปส.ภาค แต่ละพื้นที่ภาค ได้ร่วมกันพัฒนางานดังกล่าว ร่วมกับ ศพส.จ.ด้วย

๔.๓ ให้กระทรวงสาธารณสุข ที่รับผิดชอบระบบบำบัดรักษาแบบสมัครใจ เพิ่มความพร้อมและประสิทธิภาพของระบบ และบุคลากรในทุกระดับรองรับการบำบัดผู้เสพติดอย่างมีคุณภาพ เมื่อระบบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอำเภอต้องลดจำนวนลง โดย

๔.๓.๑ เตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน รพ.สต. ให้มีความสามารถในการคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้ได้รับความรู้และทักษะในเรื่องการบำบัดรักษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มผู้เสพยาระดับต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันตามระดับของการเสพติด

๔.๓.๒ ให้คัดกรองผู้เสพที่เข้ามาบำบัดฯทุกราย โดยสามารถจำแนกได้เป็นกลุ่มผู้ใช้เป็นครั้งคราว (user) กลุ่มผู้เสพ (abuser) กลุ่มผู้ติด (addict) กลุ่มผู้ติดเรื้อรัง (hard-core) เมื่อคัดกรองอย่างถูกต้องแล้ว จึงจัดให้เข้าสู่การบำบัดรักษาที่เหมาะสม ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

๔.๓.๒.๑ กลุ่มผู้ใช้เป็นครั้งคราว (user) โดยการให้คำแนะนำหรือให้ความรู้ (brief advice : BA) จำนวน ๑ - ๒ ครั้ง ในเวลา ๒ สัปดาห์ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขภายในชุมชนนั้นๆ ขอความร่วมมือจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน โดยใช้ กลยุทธ์ในการติดตามด้วยการสอดส่องดูแลพฤติกรรม บุตรหลานหรือวัยรุ่นในชุมชน และดำเนินการติดตามดูแล ๒ - ๔ ครั้งใน ๖ เดือน โดยผู้ให้การบำบัด อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และทีมติดตามในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หากไม่พบภาวะเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ไม่ต้องส่งต่อเพื่อเข้ารับการบำบัดเพิ่มเติม

๔.๓.๒.๒ กลุ่มผู้เสพ (abuser) ให้การช่วยเหลือโดย พยาบาลวิชาชีพในรพ.สต. ให้คำปรึกษาแบบสั้น (brief interview : BI) นาน ๑๕ - ๓๐ นาที จำนวน ๔ ครั้งใน ๑ เดือน นัดพบเพื่อบำบัด สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ประเมินพฤติกรรมด้วยการสัมภาษณ์ (interview) และควรมีการตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดร่วมด้วย หรือเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๙ วัน หรือการเข้ารับการบำบัดในรูปแบบวัดเป็นศูนย์สงเคราะห์ หรือบำบัดในมัสยิด หลังการบำบัดรักษาให้ประเมินพฤติกรรมร่วมกับการตรวจปัสสาวะซ้ำ หากพบว่ายังคงมีการใช้สารเสพติดอยู่ พฤติกรรมการใช้สารเสพติดไม่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นให้ส่งต่อเพื่อเข้ารับการบำบัดในโรงพยาบาลสังกัดสาธารณสุข โดยทีมสหสาขาวิชาชีพเป็นผู้บำบัด ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation Interviewing : MI) หรือบำบัดแบบผู้ป่วยนอกในรูปแบบ Modified Matrix หรือบำบัดด้วยเทคนิคการปรับความคิดและพฤติกรรม (Cognitive behavior therapy : CBT) ร่วมกับการให้ยาบำบัดอาการและอาการแสดงของผู้ป่วย ในห้วงเวลา ๑ - ๒ เดือน หลังการบำบัดครบกำหนด มีระบบการติดตาม ๔ - ๗ ครั้ง ในเวลา ๑ ปี โดยผู้ให้การบำบัด อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และทีมติดตามในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๔.๓.๒.๓ กลุ่มติด (dependence) และกลุ่มติดรุนแรง หรือผู้ที่มีโรคแทรกทางกาย/จิตเวช/สังคม (Co-morbid) ให้การช่วยเหลือโดยการส่งรักษาต่อในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือโรงพยาบาลเฉพาะทางที่บำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดของกรมการแพทย์ ซึ่งได้แก่ สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี และโรงพยาบาลธัญญารักษ์ภูมิภาค ทั้ง ๖ แห่ง หรืออาจส่งเข้ารับการบำบัดในโรงเรียนวิวัฒนพลเมือง (เฉพาะกลุ่มติด) หรือหากมีโรคแทรกซ้อนทางจิตสามารถส่งเข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลเฉพาะทางของกรมสุขภาพจิตได้ หรือส่งเข้ารับการบำบัดในโรงพยาบาลสังกัดโรงเรียนแพทย์ทั่วประเทศ หลังการบำบัดรักษาครบกำหนด มีระบบการติดตาม ๔ - ๗ ครั้ง ในเวลา ๑ ปี โดยผู้ให้การบำบัด อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และทีมติดตามในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๔.๔ ให้มีการวางแผนเป็นกลุ่มจังหวัด หรือในแต่ละจังหวัดที่มีปัญหาหายาเสพติดในอัตราที่สูงอยู่ ให้พิจารณาใช้และยกระดับค่ายกักขังรักษาดินแดนที่มีอยู่ในจังหวัดและอำเภอ หรือสถานที่ที่มีอยู่แล้ว

เช่น ค่ายทหาร เปิดเป็นค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบถาวรระดับจังหวัด ที่สามารถเปิดและรักษาผู้เสพที่ประสงค์จะเข้าบำบัดรักษาได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องรอเข้าบำบัดฯเป็นรุ่นๆ ทั้งนี้ให้สามารถรองรับผู้เสพที่ตัดสินใจเข้ารับการบำบัดฯ ได้ทันที หรือผู้เสติดที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนสังคม เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู เป็นลำดับแรก

๔.๕ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพัฒนาสังคมฯกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม ฯลฯ) ได้ร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์และรูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวอย่างจริงจัง โดยเสริมสร้างศักยภาพการทำหน้าที่ครอบครัว โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวผู้เสพ ผู้ติด และครอบครัวเยาวชนกลุ่มเสี่ยง พัฒนาโปรแกรมสำหรับโดยครอบครัว โดยให้ทุกจังหวัด จัดทำแผนและมีกิจกรรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวใน ๒ กลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการขับเคลื่อนเป็นรูปธรรม

๕. ปรับปรุงระบบบังคับบำบัดและระบบต้องโทษให้มีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาและจุดอ่อนในช่วงที่ผ่านมา โดยในปี ๒๕๕๗ มุ่งเน้นในการพัฒนาระยะเฉพาะหน้า ดังนี้

๕.๑ ปัญหาผู้เข้าสู่ระบบบังคับบำบัดฯล้นเกินขีดความสามารถของระบบที่มีอยู่ ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น มาเป็นเวลาหลายปี หากไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ก็จะมีผลต่อประสิทธิภาพของระบบบังคับบำบัด โดยมีแนวทางแก้ไข ดังนี้

๕.๑.๑ มอบหมายกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ประเมินการขีดความสามารถของระบบบังคับบำบัด ที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพว่า ขีดความสามารถในการบังคับบำบัดทั้งที่ควบคุมตัว และไม่ควบคุมตัวในปัจจุบัน จะสามารถดำเนินการได้จำนวนกี่คน แยกเป็น

๕.๑.๑.๑. บริหารจัดการจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดฯในระบบบังคับบำบัด ให้สอดคล้องกับศักยภาพงบประมาณของระบบที่มีอยู่ รวมถึงสถานการณ์ปัญหาเสติดในแต่ละพื้นที่เพื่อให้สามารถบริหารจัดการระบบบังคับบำบัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑.๑.๒ ขีดความสามารถของระบบที่จะรองรับได้อย่างมีคุณภาพ ที่ยังไม่ได้พิจารณา เรื่องงบประมาณที่ได้รับ ในปี ๒๕๕๗

๕.๑.๑.๓ พิจารณาประเด็นเรื่องงบประมาณที่ได้รับในปี ๒๕๕๗ มีจำนวนเหลือหรือขาดประการใด เมื่อเปรียบเทียบกับระบบที่จะรองรับได้

๕.๑.๑.๔ พัฒนาศักยภาพในระบบบังคับบำบัดให้มีความรู้ สามารถบำบัดฟื้นฟูได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักวิชาการด้านการบำบัดรักษา

๕.๑.๑.๕ เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่จำเป็น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบังคับบำบัด

๕.๑.๒ เพื่อหลีกเลี่ยงผู้เสพที่จะเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดล้นเกินขีดความสามารถของระบบที่จะรองรับได้อย่างเหมาะสม จะต้องคัดกรองผู้ที่จะเข้าบำบัดรักษาในระบบบังคับฯ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของระบบที่มีอยู่ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ร่วมหารือ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๒.๒ มอบหมาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาหลักเกณฑ์ การคิดผลงานที่เกี่ยวกับคดีการจับกุมอาชญากรรมและยาเสพติด โดยควรพิจารณา การนำผู้เสพเข้าสู่ระบบสมัครใจ เป็นค่าของผลงานของหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนแนวทางการลดความแออัดของระบบบังคับบำบัด

๕.๑.๒.๓ จัดให้มีตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ในแต่ละสถานีตำรวจ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์ และดำเนินการชักชวนผู้เสพให้เข้าบำบัดฯโดยสมัครใจ เพื่อลดจำนวนผู้เสพในพื้นที่ ด้วยความสมัครใจ ให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ของประเทศ

๕.๒ พัฒนาระบบการในขั้นตอนตรวจพิสูจน์ และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักวิชาการ โดย

๕.๒.๑ ให้กรมคุมประพฤติจัดทำแผนการจัดตั้งสถานที่ควบคุมตัวระหว่างการตรวจ พิสูจน์ ให้สอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อให้การดูแลผู้เข้ารับการบำบัดเป็นไปตามหลักการ โดยพิจารณา ในปี ๒๕๕๗ สามารถเริ่มได้ในพื้นที่ใด

๕.๒.๒ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีศักยภาพ เช่น กระทรวงกลาโหม กรมการแพทย์ ให้สนับสนุนสถานที่และบุคลากรเพื่อเป็นสถานที่ตรวจพิสูจน์

๕.๒.๓ จัดโปรแกรมสำหรับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในลักษณะของโปรแกรม การเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการฟื้นฟูฯ

๕.๓ เพิ่มศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบควบคุมตัวให้สามารถรองรับผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ถูกวินิจฉัยให้เข้ารับการบำบัดรักษาแบบควบคุมให้เพิ่มมากขึ้น โดยมีจำนวน ๑๖ จังหวัด ที่จะต้องพิจารณาเป็นความเร่งด่วน ประกอบด้วย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี อ่างทอง ชัยนาท นครนายก ระยอง เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร ลำปาง ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม มุกดาหาร ตรัง พัทลุง โดย

๕.๓.๑ ให้จังหวัดตามที่ระบุข้างต้น ร่วมกับระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ วิเคราะห์ความจำเป็น ศักยภาพสถานที่ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะเปิดเป็นสถานที่เพื่อการฟื้นฟูฯ รวมทั้ง มีบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรและครูฝึกในสถานที่เพื่อการฟื้นฟูฯ

๕.๓.๒ พิจารณาแหล่งสนับสนุนด้านงบประมาณการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูฯ ดังกล่าว ทั้งที่เป็นงบประมาณสนับสนุนภายในจังหวัด หรือจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

๕.๓.๓ ขออนุญาตใช้สถานที่จากหน่วยงานต้นสังกัดสำหรับให้กรมคุมประพฤติในฐานะ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๕ (มาตรา ๖) เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อประกาศเป็นสถานที่ฟื้นฟูฯ ในระบบบังคับบำบัดต่อไป

๕.๔ การพัฒนาระบบต้องโทษ ให้กำหนดเป้าหมายหน่วยที่ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูฯ ตามโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูฯ ที่เป็นมาตรฐาน ประกอบด้วย โปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสัณย โปรแกรมกาย จิต สังคม โปรแกรมความรู้เรื่องโรคสมองติดยา และการป้องกันการเสพยาเสพติดซ้ำ พร้อมทั้งโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม

๖. ให้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติเหมือนปี ๒๕๕๖ อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการติดตามผู้เสพยาผ่านการบำบัดฯ โดยให้ปี ๒๕๕๗ เป็นปีที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพ คุณภาพการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา โดยมีแนวทางที่สำคัญ ดังนี้

๖.๑ ให้ความสำคัญในการติดตามผู้เสพยาผ่านการบำบัดฯ โดยในปี ๒๕๕๗ ต้องเพิ่มจำนวนและคุณภาพการติดตามให้ครบวงจรมากขึ้น เพิ่มจำนวนครั้งของการติดตามต่อคนให้มากขึ้นตามที่กำหนด โดย เน้นระบบติดตามโดยชุมชน ระบบติดตามโดยครอบครัว ระบบติดตามโดยทางสาธารณสุขหรือติดตามทางการแพทย์ ระบบติดตามแบบป้องกันปราชัย โดยให้ทุก ศพส.อ.ได้วางระบบติดตามจากกลไกเหล่านี้ให้ครบถ้วนในทุกพื้นที่ รวมทั้ง จัดสรรงบประมาณสำหรับบุคคลากรที่ทำหน้าที่ติดตามด้วยกลไกต่างๆ ให้เพียงพอ ต่อจำนวนครั้ง จำนวนคน ที่จะมีการติดตามโดยคุณภาพ

๖.๒ เพื่อให้เป็นรูปธรรมในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือระดับตำบลที่มีความพร้อมให้ส่งเสริม และจัดตั้งกลุ่มชุมชนเป็นสายตรวจอุ่นใจ ได้ลูกหลานกลับคืน ให้มีการกิจในการติดตาม ดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดและครอบครัวในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามคู่มือที่กำหนด และรายงานความคืบหน้าตามจำนวนครั้ง รวมทั้งข้อเสนอแนะมายังกลไกที่กำหนดในแต่ละพื้นที่ จนถึง ศพส.อ./ศพส.จ. โดยให้จัดงบประมาณเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานด้วย ทั้งนี้ ให้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากหมู่บ้าน/ชุมชนตามโครงการชุมชนอุ่นใจ ได้ลูกหลานกลับคืนก่อน และสร้างความพร้อมให้กับพื้นที่อื่นๆ ต่อไปตามเงื่อนไข รวมทั้งให้มีการชี้แจง มอบหมายภารกิจในแต่ละพื้นที่

๖.๓ ให้ทุก ศพส.จ./ศพส.อ. จัดทำ mapping ผู้เข้าบำบัดฯในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา เพื่อประกอบการติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯและครอบครัว โดยให้เป็นข้อมูลและความคืบหน้าในห้อง war room เพื่อวัดผลการติดตาม ช่วยเหลือเชิงคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมเป็นรายกรณี

๖.๔ พัฒนาศักยภาพ ให้ศูนย์ข้อมูลติดตามและประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ระดับอำเภอ เป็นศูนย์กลางของการให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้ง เป็นสถานที่รายงานตัวให้กับผู้ผ่านการบำบัดรักษา รวมทั้ง เป็นกลไกประสานงานกับการดำเนินงานในหมู่บ้าน/ชุมชนตามข้อ ๖.๓ ด้วย ทั้งนี้ ให้

ศพส./ศพส.มท และ ศพส.สร ได้ออกแบบวัดการดำเนินงานเชิงคุณภาพของศูนย์ข้อมูลติดตามในระดับอำเภอ และกลไกในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนตามข้อ ๖.๓ และมอบหมายให้ ศพส.จ.แต่ละจังหวัด ดำเนินการวัดผล รวมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาให้เป็นเชิงคุณภาพ และปฏิบัติได้จริงต่อไป

๖.๕. เน้นผู้ผ่านการบำบัดรักษาทุกคนได้รับการติดตาม ช่วยเหลือ อย่างน้อยคนละ ๔ ครั้ง ใน ๑ ปี โดยให้นับยอดการติดตามเชิงคุณภาพตามจำนวนครั้งที่ติดตาม และเมื่อสามารถดำเนินงานได้ ๔ ครั้ง ใน ๑ ปี และไม่กลับมามีพฤติกรรมซ้ำอีก ให้ถือเป็นผลงานเชิงคุณภาพ

๗. ให้ทุก ศพส.จ. กำหนดเป็นภารกิจสำคัญ และมอบหมายให้ ศพส.อ. ร่วมกับกลไกติดตามในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะมีขึ้น ดำเนินการติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ที่มีรายชื่อในศูนย์ข้อมูล ติดตามและประสานความช่วยเหลือด้าน Demand ระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ เพื่อติดตามสถานภาพและให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยให้ทราบสถานะและผลติดตามได้ถึง ร้อยละ ๘๐ ของผู้ที่สามารถติดตามตัวได้ สำหรับผู้ที่เข้าบำบัดฯ ในช่วงดังกล่าว และออกจากระบบบำบัดฯไปก่อนที่จะครบกำหนด (drop-out) มอบหมายให้ ศพส.อ. แต่ละพื้นที่ พิจารณาดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ เข้ารับการบำบัดต่อไป

๘. ปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูลบำบัดรักษาให้สามารถเชื่อมได้กับทุกระบบการบำบัดฯ และมีความทันสมัย ลดขั้นตอน สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปรับปรุง ระบบ บสต. และระบบข้อมูลสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (nispaj) ให้มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บและบันทึกข้อมูล พัฒนาระบบข้อมูลบำบัดรักษาให้เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย รวมถึงการประเมินผลการบำบัดรักษา

๙. วางระบบ สนับสนุน ช่วยเหลือให้ผู้ผ่านการบำบัดฯ สามารถกลับไปมีชีวิตได้ตามปกติ ได้รับการยอมรับจากสังคม โดย

๙.๑ ทุกจังหวัด จัดให้มีสถานต่อเนื่อง. ภายหลังการบำบัดรักษาสำหรับผู้เสพ ในส่วนของการอบรม ฝึกอาชีพ สร้างความพร้อมให้กับผู้ผ่านการบำบัดฯ รวมทั้ง สนับสนุนแหล่งทุน อาชีพการงานให้กับผู้ผ่านการบำบัดฯ

๙.๒ สนับสนุนให้สถานประกอบการ โรงงานต่างๆ รับผู้ผ่านการบำบัดฯเข้าทำงานในสถานประกอบการ โรงงาน รวมทั้ง มาตรการการสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าของสถานประกอบการ โรงงานที่ปฏิบัติตามนโยบายนี้อย่างจริงจัง เช่น การให้รางวัลยกย่องชมเชย การประกาศเกียรติคุณ การขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การขอยกเว้นภาษี เป็นต้น

๑๐. นำมาตรการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด Harm Reduction มาทดลองดำเนินการในกลุ่มผู้เสพยาเสพติดรุนแรงที่ยังเสพยาเสพติดไม่ได้และมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองในแง่ของการติดเชื้อ และแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรง ไปยังครอบครัว ชุมชน สังคม โดยกำหนดให้มีพื้นที่เป้าหมายดำเนินการโดยเฉพาะชัดเจน

๑๑. กำหนดให้มีพื้นที่นาร่องเพื่อเป็นตัวแบบในการพัฒนาการบำบัดรักษาในพื้นที่ โดยให้ดำเนินการอย่างครบวงจรและมีคุณภาพ รวมทั้ง ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้การบำบัดรักษา เพื่อพัฒนามาตรการ รูปแบบที่เหมาะสม โดยคัดเลือกพื้นที่จากเครือข่ายบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข (เขตสุขภาพ) เขตละ ๑ จังหวัด นาร่อง ภายใต้การกำกับติดตามของผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพแผนงานที่ ๒

๑. จังหวัดมีการประมาณสถานการณ์และกำหนดเป้าหมายการบำบัดรักษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของจังหวัด
๒. การนำผู้เสพเข้าบำบัดโดยสมัครใจเป็นระบบหลักของจังหวัด และส่วนใหญ่ของผู้เสพในระบบนี้ได้มาจากความสมัครใจของผู้เสพเอง จากครอบครัว จากชุมชน มากที่สุด
๓. ผู้เสพที่เข้าบำบัดฯของจังหวัดได้รับการคัดกรองอย่างถูกต้องและเข้าบำบัดฯ ตามระดับของการเสพ รวมทั้ง สามารถอยู่จนครบระบบ ไม่ drop-out ออกจากระบบก่อนกำหนด
๔. ผู้เสพที่ผ่านการบำบัดฯได้รับการติดตามอย่างน้อย ๔ ครั้งใน ๑ ปี มีการรายงานการติดตามเข้าระบบ รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการและเหมาะสม เพื่อสามารถกลับสู่การดำรงชีวิตได้ตามปกติ
๕. ระบบบังคับบำบัด สามารถดำเนินการบำบัดฯได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขีดความสามารถของระบบที่มีอยู่ โดยมีแนวทางต่างๆ ที่สามารถลดภาวะการล้นเกินของผู้เสพที่เข้าสู่ระบบได้
๖. มีการบำบัดรักษาในระบบต้องโทษสามารถเป็นไประบบที่กำหนด

แผนงานที่ ๓ แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด

เป้าหมายของแผน

๑. เป้าหมายในเชิงปริมาณ

- ๑.๑ ป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดให้ครอบคลุมนักเรียน ตั้งแต่ชั้น ป. ๔ ถึง ป. ๖ จำนวน ๒.๔ ล้านคน ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาทุกแห่ง ทั้งสังกัดรัฐและเอกชนทั่วประเทศ
- ๑.๒ โรงเรียนระดับชั้นขยายโอกาส มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาทุกแห่ง ทั้งสังกัดรัฐและเอกชน จำนวน ๑๑,๗๖๐ แห่งทั่วประเทศ

๒ ในเชิงคุณภาพ

- ๒.๑ นักเรียนได้รับการสอน ครบตามชั่วโมงและเวลาที่กำหนดต่อเทอม ทำให้ ร้อยละ ๘๐ ของนักเรียนจากการสำรวจข้อมูล มีภูมิคุ้มกันยาเสพติดเพิ่มขึ้น
- ๒.๒ ทุกโรงเรียน มีการพัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งเชิงคุณภาพ สามารถป้องกันและลดปัญหาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม วัดผลได้

๓. ควบคุมและลดปัจจัยเสี่ยงรอบๆบริเวณโรงเรียน ๑๑,๗๖๐ แห่ง โดยสามารถมีข้อมูล จำแนกได้ทุกพื้นที่ถึงการดำเนินการและผล

๔. ป้องกันผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ ไม่ให้เกิน ร้อยละ ๑๐ จากข้อมูลบำบัดรักษาทั่วประเทศ

๕. สถานประกอบการ มีระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จำนวน ๒,๐๐๐ แห่ง

มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน

๑. การป้องกันเยาวชนในสถานศึกษา ขยายการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้มากขึ้นและอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

๑.๑. ปี ๒๕๕๗ ขยายการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนวัยก่อนเสี่ยงในสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ครอบคลุมจำนวนประมาณ ๒,๔๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ โดย

๑.๑.๑ กระทรวงศึกษาธิการ มอบบทบาทให้ครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษาในแต่ละโรงเรียน ทำหน้าที่ให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดให้กับนักเรียนในชั้น ป.๔-ป.๖ ให้ครบจำนวนเป้าหมายนักเรียน รวมทั้ง ให้มีการอบรม เสริมทักษะครูผู้สอนดังกล่าวในเรื่องภาวะของโรคสมองติดยา โทษพิษภัยของยาเสพติดใหม่ๆ และการป้องกันยาเสพติด รวมทั้งกำหนดให้มีระบบและชั่วโมงการสอน. สื่อการสอนในชั้นเรียนที่สามารถวัดผลได้ในเชิงคุณภาพว่า สามารถสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดได้มากน้อยเพียงใด ในระดับใด

๑.๑.๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการ-สำนักงานตำรวจแห่งชาติ-สำนักงาน ป.ป.ส. ฯลฯ จัดให้มีวิทยากรป้องกันยาเสพติดจากหน่วยงานภายนอกมาสอนการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนชั้น ป.๔-ป.๖ มาเป็นส่วนเสริมทักษะให้กับนักเรียนที่สำคัญ ได้แก่ วิทยากรครูแดร์ (D.A.R.E.) วิทยากรตำรวจอื่นๆ วิทยากรจากหน่วยทหารพระวิทยากร ฯลฯ โดยให้มีการวางแผนผลิตวิทยากรดังกล่าวอย่างมีคุณภาพ และจัดระบบให้วิทยากรที่ผลิตเหล่านี้สามารถสอนการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนที่กำหนดได้

๑.๑.๓ จัดให้มีกิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนให้กับเด็กเยาวชนในกลุ่มนี้ให้เหมาะสมกับวัยและระดับความรู้ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มทักษะและสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ให้ตระหนักมากขึ้น รวมทั้ง จัดกิจกรรม หรือ มหกรรมที่มีการรวมตัวกันของกลุ่มนักเรียน โรงเรียนต่างๆตามโอกาส

๑.๒ การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียน ๑๑,๔๔๐ แห่งที่เป็นเป้าหมายต่อเนื่องนับแต่ปี ๒๕๕๖ ให้แต่ละโรงเรียน ยึดขั้นตอนในแผนฯ ปี ๒๕๕๖ และดำเนินการต่อเนื่อง หรือ เพิ่มเติม หรือ สร้างคุณภาพในกิจกรรมที่กำหนดในบริบทและเงื่อนไขของแต่ละโรงเรียน ภายใต้ กรอบความคิด โรงเรียนสีขาว มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ

๑.๒.๑ **สำรวจข้อมูลในโรงเรียน** โดยการค้นหา คัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีพฤติการณ์ยาเสพติดในโรงเรียน ว่ามีมากน้อยเพียงใด

๑.๒.๒ เน้นบทบาท “ครูประจำชั้น” ที่มีความใกล้ชิดเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว มีหน้าที่ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ค้นหา คัดกรองนักเรียน และสามารถช่วยเสริมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดให้กับนักเรียนได้ด้วย

๑.๒.๓ จัดกิจกรรมป้องกัน เฝ้าระวังในโรงเรียนและเสริมปัจจัยภายนอกสนับสนุนกิจกรรมเฝ้าระวังในโรงเรียน เช่น โครงการ To be number one การจัดให้มีตำรวจประสานงานโรงเรียน ฯลฯ ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และยกระดับกิจกรรมนี้ให้เป็นคุณภาพ ทั้งนี้ ให้ทุกโรงเรียนได้รายงานผลของกิจกรรมนี้ด้วย

๑.๒.๔ ลดจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ทั้งค้าและเสพยาเสพติด และระบุกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นำนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบที่เหมาะสม (ค่าย/จิตสังคัมบำบัดในโรงเรียน ฯลฯ) และติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด

๑.๒.๕ จัดให้มีการจัดตั้ง การทำกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในทุกโรงเรียน โดยให้มีการจัดอบรม จัดกิจกรรมตามที่กำหนดของโครงการ ทั้ง การจัดภายในโรงเรียน และขยายไปยังภายในจังหวัด ระหว่างจังหวัด และระดับประเทศ

๑.๒.๖ ปรับปรุง พัฒนา และจัดทำระบบมาตรฐานการป้องกัน เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบ รับรอง และประเมินคุณภาพการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในแต่ละโรงเรียน

๒. มอบหมาย ทุก ศพส.จ. ดำเนินการป้องกันยาเสพติดแก่เยาวชนนอกสถานศึกษา เน้นประชากรกลุ่มอายุ ๑๓-๒๐ ปีเป็นหลัก ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังมีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดในเกณฑ์สูง ภายใต้แนวคิด “เปลี่ยนเยาวชนให้เป็นพลัง สร้างสรรค์สังคม” ในทิศทางที่ต่อเนื่องจากการดำเนินการในปี ๒๕๕๖ โดย

๒.๑ ทุกจังหวัดสำรวจข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานให้ชัดเจน ตรงเป้าหมาย โดยมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจข้อมูลในเยาวชนแต่ละกลุ่ม ดังนี้

๒.๑.๑ ให้ พมจ. มอบ อ.พม. ดำเนินการสำรวจเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด

๒.๑.๒ ให้ ฝ่ายปกครอง ร่วมกับ กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้นำชุมชน สำรวจคัดกรองเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด

๒.๑.๓ ให้ กศน. สำรวจคัดกรองเยาวชนที่เข้าเรียนในระบบการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด

๒.๑.๔ ให้คณะจัดระเบียบสังคมระดับจังหวัดและอำเภอรวบรวมข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดที่พบจากการปฏิบัติงานจัดระเบียบสังคม

๒.๑.๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำรวจหรือรวบรวมข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงจากข้อมูลการปฏิบัติงาน/ข้อร้องเรียน/การจับกุมในคดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน

ทั้งนี้ ให้ ศพส.จ./กทม. ประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงจำนวน/กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินงานและติดตามประเมินผลความสำเร็จ

๒.๒ ให้ ศพส.จ./กทม. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายปกครอง ตำรวจ กชน. สถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก สาธารณสุข ทหาร ฯลฯ ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยมุ่งสร้างเสริมวินัย ปรับมุมมองที่มีต่อตนเอง เปลี่ยนบุคลิกใหม่ และทั้งฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติงานบริการสังคม และชุมชน ทั้งนี้ ภายหลังจากฝึกอบรมดังกล่าว ให้ทุกอำเภอ มีการรวมกลุ่มเยาวชนฯ จัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชนอาสาสมัครของแต่ละพื้นที่เพื่อให้กลุ่มเยาวชนปฏิบัติงานด้านบริการสังคมและชุมชนร่วมเป็นพลังพัฒนา สร้างสรรค์ท้องถิ่น ชุมชน และให้มีการจัดทำข้อมูล Mapping ว่ามีพื้นที่ใด ที่มีการรวมกลุ่มเหล่านี้ มีกิจกรรมอย่างไร

๓. ดำเนินมาตรการป้องกันยาเสพติดเชิงรุก โดยจัดให้มีชุดตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ (mobile team) รุกเข้าไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดในพื้นที่ โดย

๓.๑ จัดชุดตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ระดับจังหวัดและพื้นที่สำคัญ โดยให้คัดเลือกบุคลากรจากหน่วยต่างๆ ในพื้นที่ ที่มีศักยภาพในการเป็นวิทยากรหรือเป็นวิทยากรป้องกันยาเสพติดอยู่แล้ว จากหน่วยที่มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่นี้ ประกอบด้วย จนท. สาธารณสุข ครู ปลัดอำเภอ. ตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์ ทีม กอ.รมน. จังหวัด ฯลฯ ที่มีคุณสมบัติและมีทักษะเหมาะสม ตั้งให้เป็นวิทยากรตรวจคัดกรองป้องกันของ ศพส.จ/ศพส.อ

สำหรับพื้นที่พิเศษ เช่น ตามแนวชายแดน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ ซึ่ง กอ.รมน.รับผิดชอบ มอบหมายให้ กอ.รมน. จัดชุดตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ที่เหมาะสมกับภารกิจ

๓.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพให้กับชุดตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ ตามยุทธศาสตร์เชิงรุก โดย

๓.๒.๑ ให้ศพส.จ./กทม. และศพส.อ./เขต มีระบบการคัดเลือก ชุดฯเคลื่อนที่ ที่มีคุณภาพ มีความตั้งใจ

๓.๒.๒ กำหนดให้มีการอบรม ชุดฯเคลื่อนที่ ให้มีความรู้ในการป้องกันยาเสพติด และการใช้สื่อตรวจคัดกรองอย่างเข้มข้น

๓.๒.๓ ผลิตสื่อเผยแพร่ อุปกรณ์เผยแพร่ และเครื่องมือต่างๆ ชุดนิทรรศการเคลื่อนที่ สำหรับชุดนิทรรศการเคลื่อนที่ เพื่อให้มีความพร้อมและสามารถดึงดูดกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้

๓.๒.๔ ให้ทุกจังหวัดจัดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงาน

๓.๓ ศพส.จ/กทม. และหน่วยสังกัดที่เกี่ยวข้องจัดวางแผน ชี้พื้นที่เป้าหมายให้ ชุดฯเคลื่อนที่ เข้าดำเนินการตรวจคัดกรองป้องกันยาเสพติดให้กับชาวชุมชนที่เป็นเป้าหมาย

๓.๔ ให้ชุดตรวจคัดกรองฯ เคลื่อนที่ มีบทบาท ดังนี้

๓.๔.๑ ประเมินสถานการณ์ปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่ รวมทั้ง ศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น ทัศนคติของชุมชนต่อปัญหาเสพติด

๓.๔.๒ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติดแก่ชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้เทคนิค รูปแบบต่างๆ

๓.๔.๓ กระตุ้นและส่งเสริมการมีบทบาทของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสถานประกอบการ ในการป้องกันยาเสพติด ให้เกิดเป็นกระแสสังคมเพื่อการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย

๔. การควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง ด้วยการจัดระเบียบสังคม มุ่งเน้นการดำเนินงาน ต่อไปนี้

๔.๑ ระดมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม ชุมชนในการจัดระเบียบสังคม ให้เป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแสข้อมูล และมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดระเบียบสังคมในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้เพื่อให้ประจักษ์ชัดในความโปร่งใส เป็นธรรม และจริงจังของการดำเนินงาน

๔.๒ ให้ ศพส.จ./กทม มีการบังคับใช้กฎหมายฉบับต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการป้องปรามผู้ที่ฝ่าฝืน และพิจารณาประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดระเบียบสังคมให้สาธารณชนทราบเกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยง ความเสี่ยง

๔.๓ เน้นการจัดระเบียบสังคมด้วยการลดปัจจัยเสี่ยงรอบๆ สถานศึกษาเป้าหมาย โดยให้ ศพส.จ./กทม. ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดำเนินการสำรวจข้อมูลปัจจัยเสี่ยงรอบๆ โรงเรียนเป้าหมาย และดำเนินการทั้งมาตรการทางสังคม และมาตรการทางกฎหมาย /ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ต่อพื้นที่เสี่ยงรอบสถานศึกษา ด้วยมาตรการที่เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นรายสถานศึกษาโดยให้ถือเป็นมาตรการสำคัญและให้มีการรายงาน วัตถุประสงค์คุณภาพในทุกพื้นที่รอบๆ สถานศึกษาเป้าหมาย โดยให้ทุกจังหวัด รายงานการดำเนินงานว่า พื้นที่ใดรอบสถานศึกษาเป้าหมาย สามารถดำเนินการได้แล้ว พื้นที่ใด กำลังอยู่ในระหว่าง พื้นที่ใด ยังไม่ได้ดำเนินการ หรือพื้นที่ใด ไม่มีปัจจัยเสี่ยงเลย รวมทั้ง ใช้การประเมินผลสำเร็จจากความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ในแต่ละช่วงเวลาที่เหมาะสม

๔.๔ ดำเนินการควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงในสถานบริการ สถานบันเทิง และพื้นที่สาธารณะที่เป็นแหล่งมั่วสุมอย่างต่อเนื่อง และให้เพิ่มการควบคุมพื้นที่เสี่ยง ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเด็กและเยาวชน ได้แก่ พื้นที่เสี่ยงประเภท หอพัก และร้านเกมส์ รวมทั้ง เข้มงวดในการการรวม มั่วสุมของเยาวชนแก๊งค์ชิงของเยาวชน โดย

๔.๔.๑ ให้ทุกจังหวัด ทบพ.ว. แต่งตั้งชุดปฏิบัติการจัดระเบียบสังคม ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย และภาคชุมชน ประชาสังคม องค์กรเอกชน สื่อมวลชนพื้นที่ ฯลฯ โดยมีคำสั่ง รายชื่อชัดเจน มีการปฏิบัติจริง มีการสนับสนุนในด้านต่างๆ

๔.๔.๒ มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายกับปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ ทั้งในด้านการขออนุญาต การควบคุมอาคาร ข้อกำหนดตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ฯลฯ เพื่อขจัดปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงให้มากที่สุด

๔.๔.๓ พิจารณาใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเยาวชนจากปัจจัยเสี่ยง

๕. กำหนดให้ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทด้านการป้องกันยาเสพติดมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวเพื่อป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมสนับสนุนกลไกสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวในระดับอำเภอและตำบล โดย

๕.๑ ให้การศึกษา เผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสาร จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างพลังครอบครัว ในการป้องกันยาเสพติดแก่ ครอบครัว ชุมชน และสังคม สร้างแนวร่วมของครอบครัวเสี่ยงและครอบครัวที่มีปัญหายาเสพติดให้เข้ามารับผิดชอบในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัว

๕.๒ ชูตรณรงค์ป้องกันเชิงรุกแบบเคลื่อนที่ สอดแทรกการสร้างตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการปฏิบัติการตรณรงค์ในพื้นที่เป้าหมาย

๖. เพิ่มระดับความเข้มข้นในการตรณรงค์ ป้องกันการแพร่ระบาดของ โฆษซึ่งกำลังเป็นปัญหาที่มากขึ้นในระยะต่อไป โดย

๖.๑ ผลิตสื่อ เครื่องมือเพื่อการตรณรงค์ เรื่องโทษพิษภัยของ โฆษ ให้เพียงพอ และมีความทันสมัย สามารถสะท้อนปัญหาต่างๆอย่างทันท่วงที

๖.๒ สนับสนุนสื่อตรณรงค์ที่ทันสมัย ข้อมูลความรู้ แก่ทีมตรณรงค์ป้องกันเชิงรุกแบบเคลื่อนที่ เพื่อดำเนินการตรณรงค์ในพื้นที่เป้าหมายของการแพร่ระบาดโฆษ

๖.๓ ศึกษาติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์แพร่ระบาดของโฆษ เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาการแพร่ระบาดโฆษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการตรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการจิตวิทยาป้องกันยาเสพติดทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัดที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง เครื่องมือ ตัวชี้วัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใช้สื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และ social media ทำการตรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ให้สังคม ชุมชนเกิดความตื่นตัวต่อปัญหายาเสพติด และร่วมกันป้องกันยาเสพติด

๘. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ดำเนินงานในทิศทางที่ต่อเนื่องจากการดำเนินการในปี ๒๕๕๖ โดย

๘.๑ ให้ ศพส.จ/กทม. สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้ โครงการต่างๆ ได้แก่ โครงการตรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (TO BE NUMBER ONE) และโครงการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและโครงการกลับคืนสู่ชีวิตใหม่ (ให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงานในสถานประกอบการ)

๘.๒ ให้ กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดโดยบุคลากรของสถานประกอบการ เพื่อควบคุมและลดปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ ด้วยการ ฝึกอบรม และจัดตั้งอาสาตำรวจโรงงาน โดยมุ่งเน้นในสถานประกอบการขนาด ๓๐๐ คน ขึ้นไป

๘.๓ เฉพาะในจังหวัดที่มีสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรง ให้ ศพส.จ./กทผ.จัดทำแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการให้ชัดเจนเป็นการเฉพาะ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และมาตรการครบวงจร ทั้งมาตรการป้องกัน บำบัด เฝ้าระวัง และปราบปรามฯ

๘.๔ ให้ กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในแรงงานต่างด้าว และ แรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศ

๘.๕ ให้ชุดรณรงค์ป้องกันเชิงรุกแบบเคลื่อนที่ เข้าปฏิบัติการในสถานประกอบการและชุมชน ใกล้เคียงที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดสร้างความตระหนักต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการ ปฏิบัติการรณรงค์ในพื้นที่เป้าหมาย

๘.๖ สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกระบวนการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาน ประกอบการ โรงงานต่างๆ โดย

๘.๖.๑ การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ จนท.สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานด้านวิทยากรป้องกันฯและผู้ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๘.๖.๒ การผลิตสื่อเผยแพร่เพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาน ประกอบการ

๘.๗ รณรงค์ ส่งเสริม ให้ความรู้เสริมสร้างต้นทุนชีวิตให้กับเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในด้าน แนวความคิดของตน กลุ่มเพื่อน พลังครอบครัว พลังชุมชน ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพแผนงานที่ ๓

๑. เยาวชนก่อนวัยเสี่ยงในระดับชั้น ป.๔ - ป.๖ จำนวน ๒.๔ ล้านคน ได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดได้ครบถ้วนตามชั่วโมงที่กำหนด และสามารถวัดผลได้ว่ามีภูมิคุ้มกันยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

๒. โรงเรียนเป้าหมายที่กำหนดมีการดำเนินงานด้านยาเสพติดได้ต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๖ และมี กิจกรรมชัดเจนในการลดผู้ค้า ผู้เสพและนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

๓. การจัดระเบียบสังคมสามารถดำเนินการได้รอบๆโรงเรียนที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ไม่มีปัจจัยเสี่ยง ดำรงอยู่

๔. มีข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษา มีกิจกรรมที่ชัดเจนในทุกอำเภอ สามารถรวมกลุ่มเยาวชน ดังกล่าวได้ในทุกอำเภอ

๕. มีการจัดตั้งชุดรณรงค์ ป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ทุกจังหวัดและอำเภอสำคัญ ทุกชุดได้รับการ อบรม ให้ความรู้และเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณปฏิบัติงาน

๖. กิจกรรมในสถานประกอบการ โรงงานต่างๆมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถลดจำนวนผู้ค้าผู้เสพได้เป็นรูปธรรม มีการจัดระบบ กลไก สภาพแวดล้อมในโรงงานที่เอื้ออำนวย

๗. ครอบครัว มีภูมิคุ้มกันยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น

แผนงานที่ ๔ แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมายของแผน

๑. จับกุมคดียาเสพติดในฐานความผิดสำคัญให้ได้ ร้อยละ ๓๐ ของผลการจับกุมในคดียาเสพติดทั้งหมด
๒. จับกุมขยายผลในฐานความผิดสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือให้ได้ ๑,๐๐๐ คดี โดยให้นับตั้งแต่ เลขานุการ ป.ป.ส. อนุมัติ
๓. ดำเนินการยึด/อายัดทรัพย์สินผู้กระทำความผิดยาเสพติดแบบบูรณาการ ให้ได้ ประมาณ ๒,๕๐๐ ล้านบาท โดยให้นับเป็นผลงาน เมื่อคิดเป็นมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องและยึดอายัด ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป รวมทั้งให้ค่าคะแนนของผลงานที่มีการดำเนินการทางด้านทรัพย์สินตามมูลค่าที่ยึดอายัดเพิ่มขึ้นจากมูลค่าทรัพย์สินที่ตั้งต้น
๔. สืบสวน ปราบปราม. เครือข่ายการผลิตและการค้ายาเสพติด ที่เป็นโครงสร้างหลักของประเทศในทุกระดับ ทั้งที่เป็นเครือข่ายระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับแพร่ระบาดในชุมชน โดยให้มีการกำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละระดับให้ชัดเจน ก่อนปฏิบัติการ
๕. เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายในขั้นตอนต่างๆ ให้เห็นผลการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และปรากฏ ชัดเจน โดยครอบคลุม การพัฒนาบุคลากร การสร้างความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการ การพัฒนาเทคโนโลยีการสืบสวน ปราบปราม การพัฒนาพนักงานสอบสวนคดียาเสพติด พนักงานอัยการ การนำนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เป็นประโยชน์ มาตรการบังคับโทษตามกฎหมาย และการควบคุมปัญหาเสพติดในเรือนจำ โดยกำหนดให้ทุกขั้นตอนดังกล่าว มีการจัดทำเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม วัดผลเป็นหน่วยนับทั้งปริมาณและคุณภาพ
๖. ทุกจังหวัดสามารถลดปัญหาภัยอันตรายของยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม จนประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน

ผลการปราบปรามยาเสพติดในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา สามารถจับกุมยาเสพติด ทั้งจำนวนคดีและปริมาณของกลางในปริมาณสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับในรอบหลายปีที่ผ่านมา ปัจจัยสำคัญ น่าจะมาจากการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม จากการประชุมของ ศพส ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคมที่ผ่านมา ได้มีข้อสรุปอย่างชัดเจนว่า การปราบปรามยาเสพติด ยังดำเนินการได้มากเฉพาะที่เป็นยาเสพติดของกลาง แต่การทำลายเครือข่ายการค้าระดับสำคัญ การทำลายฐานทางการเงินยังทำได้น้อย ซึ่งเป็นเหตุสำคัญให้นักค้าจำนวนมากยังคงมีพฤติการณ์ต่อไปอีก จึงจำเป็นต้องมีการปรับงานการปราบปรามยาเสพติดครั้งใหญ่ เพื่อมุ่งทำลายที่ต้นตอรากฐานของการ Supply ยาเสพติดอย่างแท้จริง โดยมีมาตรการ แนวทางสำคัญ ดังนี้

๑. การปรับฐานคิดงานด้านปราบปรามยาเสพติดใหม่ โดยในปี ๒๕๕๗ เพื่อมุ่งตามผลการประชุมของ ศพส. การปรับมาตรการการวางจุดเน้นของการปราบปรามยาเสพติดใหม่ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยมุ่งเน้นทำลายโครงสร้างการค้าที่เป็นเครือข่าย โดยใช้ฐานความผิดสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ. การสืบสวนทางการเงิน การทำลายวงจรทางการเงิน การใช้มาตรการทางด้านทรัพย์สินให้มากขึ้น ปรับฐานคิดงานด้านปราบปราม ที่เคยมุ่งแต่การจับกุมเชิงปริมาณไปสู่การจับกุมเชิงคุณภาพมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงพัฒนางานด้านปราบปรามทั้งระบบ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสูงสุดและเร่งด่วน โดยมีกระบวนการปรับฐานงานด้านปราบปรามดังนี้

๑.๑ หน่วยงานด้านปราบปรามฯทุกหน่วย พิจารณาปรับเกณฑ์การตั้งเป้าหมาย โดยให้ตั้งเป้าหมายสอดคล้องกับงานเชิงคุณภาพ ทั้งในระดับส่วนกลาง ภาค และจังหวัด

๑.๒ จะต้องปรับทัศนคติ พัฒนาขีดความสามารถ จัดระบบสนับสนุนต่างๆให้กับการปฏิบัติ ในทิศทางใหม่ให้มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๑.๓ งานด้านปราบปรามยาเสพติดในปี ๒๕๕๗ ต้องจัดความสมดุลอย่างเหมาะสม ระหว่างจำนวนการจับกุมผู้กระทำความผิดยาเสพติด กับขีดความสามารถของระบบที่จะรองรับการบังคับโทษในกระบวนการยุติธรรม และเปิดช่องทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อปรับดุลยภาพของระบบ

๒. มุ่งเน้นการปราบปรามเครือข่ายการผลิตและค้ายาเสพติดรายสำคัญและรายใหญ่ เพื่อทำลายวงจรการผลิตและค้ายาเสพติด โดย

๒.๑ กำหนดเป้าหมายเครือข่ายการผลิตและค้ารายใหญ่ที่เป็นโครงสร้างการผลิตและการค้าหลักของขบวนการผลิตและค้ายาเสพติดรายใหญ่ในพื้นที่ภาคเหนือ และที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน พื้นที่ในส่วนกลาง เป็นเป้าหมายของการสืบสวนหลักของประเทศ รวมทั้งเป้าหมายเครือข่ายการค้าที่เชื่อมโยงในระดับภาคเป็นเป้าหมายการสืบสวนสำคัญ

๒.๒ ใช้การสืบสวนทางการเงิน เพื่อ ลดทอน บั่นทอนกระแสการเงินของกลุ่มผู้ผลิตและค้ายาเสพติดที่เป็นโครงสร้างการค้ายาเสพติดหลักของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ และที่เชื่อมกับภายนอกประเทศ รวมทั้ง แสวงหามาตรการ แนวทางตัดปัจจัยหนุนเสริมจากภายในประเทศ ที่มีส่วนสร้างความเติบโต เข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิตและค้ายาเสพติดดังกล่าวควบคู่กัน

๒.๓ จัดระบบปฏิบัติการในลักษณะ task force สนธิกำลังและประสานกำลังร่วมกับหน่วยปราบปรามที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด โดยยึดภารกิจที่เกี่ยวข้องกันเป็นหลักในการจัดกำลังปฏิบัติการ โดยแต่ละภารกิจให้พิจารณาเป้าหมาย ตัวชี้วัด การจัดระบบบริหารจัดการและอำนวยความสะดวก กำลังปฏิบัติการ หน่วยเข้าร่วม ระบบสนับสนุน ทั้งงบประมาณและเครื่องมืออุปกรณ์

๓.ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับกลางและเครือข่ายการค้ารายย่อยในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นเป้าหมาย เพื่อดำเนินการค้าแพร่ระบาดในหมู่บ้าน/ชุมชน ลดความเดือดร้อนของชุมชนจากปัญหาเสพติด โดย

๓.๑ มอบหมายทุกจังหวัด และทุกสถานีตำรวจทั่วประเทศ สำรวจ หาข้อมูล ข่าวสารเครือข่าย/กลุ่มการค้าและบุคคลที่มีพฤติการณ์ค้าแพร่ระบาดในพื้นที่ระดับจังหวัด อำเภอ หรือระดับพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อประกอบเป็นเป้าหมายการปราบปรามการแพร่ระบาดในพื้นที่

๓.๒ จัดระบบ กำลังปฏิบัติการสืบสวน ปราบปรามการค้ายาเสพติดรายย่อยที่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนอย่างชัดเจน โดยเน้นการปราบปรามทำลายเครือข่ายรายย่อยที่แพร่ระบาดในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังมีปัญหาเสพติด ต้องดำเนินการลดการค้าและแพร่ระบาดยาเสพติดอย่างจริงจัง และเห็นผลการลดลงอย่างชัดเจน วัดผลได้

๓.๓ ปฏิบัติการตรวจค้น ปิดล้อมพื้นที่เป้าหมาย บุคคลผู้กระทำความผิดยาเสพติดเป็นระยะๆ เพื่อลดรอบอิทธิพลการค้ายาเสพติดในระดับพื้นที่ รวมทั้ง มุ่งสืบสวน ตัดวงจรทางการเงิน ขยายผลพยานหลักฐานทางคดีต่างๆ เพื่อมุ่งไปสู่การจับกุมเครือข่ายการค้าระดับแพร่ระบาดจนถึงระดับกลาง

๔. พัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพ ระบบการสนับสนุน รวมทั้ง ปรับฐานคดีด้านการปราบปรามยาเสพติดของชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และในอำเภอสำคัญ เพื่อปรับฐานคดีในด้านสืบสวน และปราบปรามยาเสพติด โดย

๔.๑ จัดอบรม เสริมทักษะ ชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับชาติ ภาค จังหวัดและอำเภอสำคัญ เพื่อปรับฐานคดีในการสืบสวนปราบปรามยาเสพติดใหม่ โดยให้เน้นหนักการรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีต่างๆ การสืบสวนทางการเงิน การใช้มาตรการสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ การดำเนินการทางด้านทรัพย์สินแบบบูรณาการ ฯลฯ

๔.๒ จัดระบบการสนับสนุนข่าวสาร การตรวจสอบข่าวสาร หลักฐานต่างๆที่จำเป็นต่อการขยายผลการสืบสวนให้กับหน่วยปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ เช่น ข้อมูลการติดต่อสื่อสารทางเทคนิค ข้อมูล การเงิน ฯลฯ โดยมอบหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด) และสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานกลางด้านปราบปรามที่สำคัญในการจัดกลไกกลางด้านการข่าว การตรวจสอบ การอำนวยความสะดวกปราบปราม เพื่อให้งานด้านปราบปรามยาเสพติดของประเทศสามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทางเดียวกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ภาค

๔.๓ จัดระบบการสนับสนุนงบประมาณการข่าวและการปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้งบประมาณสามารถสนับสนุนการปฏิบัติได้อย่างตรงเป้าหมาย และสนับสนุนชุดปฏิบัติการอย่างแท้จริง

๕. ปรับปรุง พัฒนา มาตรการทางด้านทรัพย์สินแบบบูรณาการ เน้นการดำเนินงานเชิงคุณภาพของคดี โดย

๕.๑ เน้นดำเนินการทางด้านทรัพย์สินที่มุ่งไปสู่การตัดทอนการเงินของนักค้ารายสำคัญ แสวงหาแนวทางการลดจำนวนคดีเชิงปริมาณที่มีมูลค่าทรัพย์สินต่ำ

๕.๒ ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินควบคู่กับการขยายผลรายสำคัญ การใช้มาตรการสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือไปพร้อมกันตามที่มีเงื่อนไข

๕.๓ ใช้อำนาจทางกฎหมายของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ปปง. กรมสรรพากร กรมสอบสวนคดีพิเศษ รวมทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ บูรณาการกำลัง อำนาจทางกฎหมาย เพื่อตัดวงจรทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับขบวนการผลิตและค้ายาเสพติดรายสำคัญให้ได้

๕.๔ ขยายผลการดำเนินงานทางด้านทรัพย์สินให้สามารถขยายครอบคลุมไปถึงกลุ่มนายทุน เจ้าของยาเสพติด กลุ่มบุคคลที่ถือครองทรัพย์สินแทน กิจการหรือแหล่งที่ใช้อำพรางทรัพย์สิน ฯลฯ ที่เข้าช่วง ถือแทน เพื่อตัดวงจรการเงินและทรัพย์สินอย่างจริงจัง

๕.๕ ปรับระบบการบริหารจัดการทางด้านทรัพย์สินที่ยึดอายุแล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. เพิ่มประสิทธิภาพจุดตรวจ ด้านตรวจเส้นทางทั่วประเทศในระบบ License Plate เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางที่มีความเสี่ยงต่อการขนย้าย ลำเลียงยาเสพติด โดย

๖.๑ พิจารณาการจัดตั้งจุดตรวจ ด้านตรวจดังกล่าว ในเส้นทางรอง เพื่อป้องกันการเลี่ยงใช้เส้นทางอื่นแทน

๖.๒ พัฒนาความพร้อมให้กับจุดตรวจ ด้านตรวจในระบบ Licence Plate ในทุกด่าน ทั้งในด้านจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน อุปกรณ์การปฏิบัติงานต่างๆ งบประมาณ ความพร้อมของสถานที่ตั้ง และการพัฒนาเจ้าหน้าที่ในการใช้เครื่องมือ รวมทั้ง การนำเข้าข้อมูลต่างๆ

๖.๓ พัฒนาระบบการควบคุม อำนาจการในระบบ Licence Plate ให้สามารถใช้ประโยชน์ในด้านการวิเคราะห์ในระดับยุทธวิธี และยุทธการให้ได้มากที่สุด ให้กระจายประโยชน์ในการเรียกใช้ข้อมูลในระดับภาคที่สำคัญ

๗. ปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อหยุดยั้งการกระทำ ความผิดยาเสพติดให้ได้มากที่สุด โดย

๗.๑ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดย ทุกกองบัญชาการตำรวจที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาระบบพนักงานสอบสวน หรือจัดให้มีชุดปฏิบัติการขยายผลทางด้านคดีและทรัพย์สินในระดับจังหวัด และภาค หรือส่วนกลางหรือเทียบเท่า เพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนางานขยายผลทางคดี ตามฐานคิดการปราบปรามยาเสพติดที่จะกำหนดขึ้นใหม่ โดยให้พิจารณาดำเนินการอบรม สัมมนาพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรดังกล่าวตามความเหมาะสม

๗.๒ เน้นย้ำ จัดระบบประสานงานการเชื่อมต่อของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้สนับสนุน สอดรับการดำเนินการร่วมกัน เพื่อมุ่งไปสู่การทำลายโครงสร้างเครือข่ายยาเสพติดระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ลดปัญหาอันเกิดจากการอาศัยช่องว่างของการประกันตัวของผู้ค้าระดับสำคัญ การอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อกระทำความผิดของผู้ค้าระดับต่างๆ การสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน การพิจารณาจุดแข็ง-จุดอ่อนทางสำนวนคดี ฯลฯ ตามรูปแบบที่เหมาะสม ทั้งในการสัมมนา การอบรม การศึกษาดูงาน ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับภาค และระดับจังหวัด ทั้งนี้ ให้มีการประสานงานตามแนวทางดังกล่าว ระดับละ ๑ ครั้ง และในทุกจังหวัด ในปี ๒๕๕๗

๘. ใช้ระบบ CCTV หรือกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงของหน่วยงานต่างๆ เป็นเครื่องมือการป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติดในพื้นที่เสี่ยงทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับระบบที่วางอยู่แล้วของส่วนราชการ และเพิ่มเติมในพื้นที่ที่ยังขาดแคลนแต่มีความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากระบบนี้ เช่น พื้นที่ชายแดน พื้นที่ด่านตรวจ พื้นที่เขตเมืองใหญ่ที่มีปัญหายาเสพติดในเกณฑ์สูง ฯลฯ พัฒนาความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ สามารถใช้เป็นเครื่องมือป้องกัน เฝ้าระวังอาชญากรรมและปัญหาที่เกี่ยวข้องได้

๙. แสวงหามาตรการ แนวทางการปฏิบัติอย่างจริงจังในอันที่จะลดจำนวนผู้กระทำความผิดที่จะเข้าสู่ระบบที่ควบคุมตามกฎหมาย ทั้งที่เป็น ระบบบังคับบำบัดผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับกุม และ ระบบการควบคุมในเรือนจำ ทนทสสถาน เพื่อแก้ไขภาวะคนล้นเกินกว่าระบบที่มีอยู่จะสามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สำคัญอย่างยิ่งในการระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงระยะที่ผ่านมา โดย

๙.๑ พิจารณาประยุกต์ใช้มาตรการ Diversion อย่างเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการจับกุมเป็นลำดับแรก โดยพิจารณาแนวทางสำคัญ คือ

๙.๑.๑ ใช้แนวทางการกระตุ้น ชักชวน หรือกดดันให้ผู้เสพยาเข้าบำบัดรักษาโดยสมัครใจเป็นลำดับแรก เพื่อลดปริมาณการจับกุมผู้เสพยาเข้าสู่ระบบบังคับบำบัด เป็นการ divert ในลักษณะหนึ่ง ที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องใน ๒ ปีมานี้

๙.๑.๒ พิจารณาแนวทางการลดจำนวนผู้ค้ายาเสพติดระดับรายย่อยบางส่วนในชุมชน เพื่อตัดวงจรการค้าแพร่ระบาดในชุมชน โดยนอกจากใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายแล้ว ให้พิจารณาใช้มาตรการการปรับทัศนคติของนักค้าดังกล่าวตามที่มีเงื่อนไขกระทำได้ เช่น ประยุกต์โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน ซึ่งได้เคยใช้มาแล้ว เมื่อปี ๒๕๔๖ ตามความเหมาะสมควบคู่กับมาตรการควบคุมทางสังคมและชุมชน มีแนวทาง ดังนี้

๙.๑.๒.๑ ให้ทุกจังหวัด หรือ ระดับสถานีตำรวจทุกแห่ง ดำเนินการรวบรวมข้อมูลรายชื่อ ผู้เคยค้ายาเสพติดรายย่อย หรือ เป็นทั้งผู้ค้า-ผู้เสพ ที่เลิกพฤติกรรม หรือที่มาทำพันธสัญญา หรือที่มารายงานตัวต่อทางราชการ ฯลฯ ว่าจะเลิกพฤติกรรมด้านยาเสพติด เก็บไว้อย่างเป็นระบบ

๙.๑.๒.๒ ให้ ศพส.จ. ประสานงานกับ สำนักงาน ปปส.ภาค แต่ละภาค เพื่อพิจารณาร่วมกันที่จะจัดการอบรมปรับทัศนคติภายใต้ โครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน ให้กับผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยตามข้อ ๙.๑.๒.๑ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมการ ให้สำนักงาน ป.ป.ส.ภาค พิจารณาสร้างความพร้อมให้กับวิทยาการในโครงการดังกล่าวให้เพียงพอในแต่ละภาค

๙.๑.๒.๓ ภายหลังการอบรมแต่ละรุ่น ให้แต่ละภาค หรือ ศพส.จ. หรือ หน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้มีการติดตามผล โดยใช้ชุมชน สังคมช่วยกันดูแล รวมทั้ง รวบรวมข้อมูลรายชื่อในฐานข้อมูล

๙.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้มาตรการทางศาลโดยการ Diversion ด้วยการนำผู้กระทำความผิดยาเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เสพ เข้าโครงการลักษณะจิต-สังคมบำบัด เป็นมาตรการก่อนการบังคับโทษตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งเสริม ขยายผล เชิญชวนให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนที่สมัครใจ รวมทั้ง ศาลอาญาที่สมัครใจ ได้ใช้กระบวนการจิต-สังคมบำบัดต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติด

๙.๓ พัฒนาระบบการคุมประพฤติและระบบการคุมขังในเรือนจำ ด้วยการให้ผู้กระทำผิดที่เข้าเรือนจำ สามารถได้รับการควบคุมในระบบภายนอกได้ เช่น การใช้ระบบ E.M ฯลฯ

๑๐. ดำเนินมาตรการต่างๆที่จะลดปัญหาการสังและค้ายาเสพติดในเรือนจำ ลดบทบาทการค้ายาเสพติดในเรือนจำให้มากที่สุด โดย

๑๐.๑ จัดทำประวัตินักโทษที่มีพฤติการณ์สังและค้ายาเสพติดจากเรือนจำ โดยจัดให้มีระบบศูนย์รวมข่าว ที่รวบรวมข่าวสารจากทุกหน่วย

๑๐.๒ จัดและขยายเรือนจำที่คุมขังนักโทษที่มีพฤติการณ์สังและค้ายาเสพติดในเรือนจำ และมีระบบการควบคุมอย่างเข้มงวด ติดตั้งเครื่องตัดสัญญาณการลักลอบใช้โทรศัพท์อย่างจริงจัง

๑๐.๓ จัดระบบการสืบสวนปฏิบัติการด้วยการจัดกำลังปฏิบัติการจากหน่วยต่างๆ เข้าปฏิบัติการสืบสวน หาข่าวและปราบปรามยาเสพติดที่สังจากเรือนจำ และการเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอก เพื่อหาความเชื่อมโยง สืบสวนวงจรการเงิน และปราบปรามเครือข่ายภายนอก

๑๑. มอบหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งในระดับส่วนกลาง ภาค จังหวัด และสถานีตำรวจ ใช้มาตรการปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น และจริงจัง ในการลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมู่บ้าน/ชุมชนต่างๆ โดย

๑๑.๑ ให้ความสำคัญ และจัดระบบการปราบปรามยาเสพติดตามข่าวสารที่ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนจากแหล่งต่างๆ โดยการกำหนด มอบหมายชุดปฏิบัติการปราบปรามอย่างชัดเจนในทุกจังหวัด กำหนดกรอบระยะเวลาการปฏิบัติ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑๑.๒ มอบหมายให้เป็นความรับผิดชอบของทุกสถานีตำรวจในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ มีการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังคงปรากฏปัญหาในระดับรุนแรงหรือวิกฤติอย่างจริงจัง และสามารถลดระดับปัญหาลงอย่างเห็นผลชัดเจน โดยให้ถือเป็นผลงานการวัดผลของระดับสถานีตำรวจ

๑๑.๓ ในพื้นที่ กทม.และพื้นที่เขตเมืองใหญ่ ที่ยังมีปัญหาการแพร่ระบาดยาเสพติดในเกณฑ์สูง ให้จัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดโดยตรงจากหน่วยต่างๆหลายหน่วย ที่ต้องมอบหมายและจัดกำลังปฏิบัติการเข้าร่วมแผนอย่างชัดเจน ขึ้นแผนยุทธการตามความเหมาะสม เพื่อให้ทุกพื้นที่ที่มีกำลังปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง ตลอดเวลา ไม่ผันแปรไปตามเหตุการณ์เร่งด่วนต่างๆ

๑๒. ให้มีการวางระบบการฝึกฝนอาชีพ การสนับสนุนแหล่งทุน การยอมรับทางสังคม/ชุมชน. การวางระบบที่ปรึกษาทางด้านความคิด/ให้กำลังใจ ฯลฯ สำหรับผู้กระทำผิดคดียาเสพติดที่พ้นโทษ เพื่อไม่ให้กลับไปมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำอีก

๑๓. ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพแผนงานที่ ๔

๑. ชุมชนปราบปรามยาเสพติดอย่างน้อยระดับจังหวัดขึ้นไปได้รับการอบรมการสืบสวน ปราบปรามตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อปรับฐานคิดในด้านการสืบสวน ปราบปรามให้ชัดเจน และมีผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

๒. มีการจัดตั้งกำลังแบบ task force ระหว่างหน่วยปราบปรามต่างๆ สำหรับสืบสวน ปราบปรามเครือข่ายการผลิตและค้ายาเสพติดรายสำคัญ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย กำลังปฏิบัติการร่วม ผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน

๓. คดีการจับกุมปราบปรามยาเสพติดมีการสืบสวน ขยายผลเป็นทอดๆ สามารถเชื่อมโยงไปยังผู้เกี่ยวข้องและทรัพย์สิน โดยการใช้กฎหมายและเทคโนโลยีต่างๆ เชื่อมโยง ได้แก่ ข้อหาสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ รวมทั้งการดำเนินงานทางด้านทรัพย์สินตามกฎหมายต่างๆ

๔. คดีทางด้านทรัพย์สินมีการขยายผลและมีมูลค่าทรัพย์สินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

๕. มีการสืบสวน จับกุม ปราบปรามและขยายผลไปสู่การทำลายเครือข่ายการค้าระดับชายฝั่งและแพร่ระบาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่เมืองใหญ่ และแหล่งแพร่ระบาดที่สำคัญ

๖. มีการปฏิบัติที่สามารถลดผู้ที่มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดโดยใช้มาตรการเสริมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ทุกจังหวัด ประชาชนมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง

แผนงานที่ ๕ แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมาย

๑ ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้มีผลคืบหน้าทุกมาตรการที่ดำเนินการในปี ๒๕๕๗ รวมทั้งการขับเคลื่อนความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อบรรลุเป้าหมายการเป็นเขตปลอดยาเสพติดอาเซียนปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความร่วมมือการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับประเทศเมียนมาร์ และ สปป. ลาว มีความคืบหน้าทั้งกิจกรรมและผล เพิ่มมากกว่าปี ๒๕๕๖ ทั้งในด้านความร่วมมือด้านการข่าว การสกัดกั้น การปราบปราม การจับกุมผู้ค้าระดับสำคัญ ความร่วมมือของกลไกตามแนวชายแดน โดยผลักดันการดำเนินการภายในประเทศดังกล่าว และการปฏิบัติการร่วมในแต่ละประเทศ

๓. เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศผู้บริโภค เชื่อมโยงกลไกความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปริมาณการผลิตและค้ายาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านและสกัดกั้นปัญหาเสพติดโดยเน้นประเทศเมียนมาร์ สปป. ลาว

๔. ผลักดัน วาระภูมิภาค ให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าปี ๒๕๕๖ เสริมสร้างบทบาทนำของประเทศไทยในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเวทีระหว่างประเทศ

มาตรการ แนวทางดำเนินงาน

๑. ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับประเทศในอาเซียน โดย

๑.๑ เตรียมความพร้อม ที่จะขยายความร่วมมือการปฏิบัติในด้านต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน โดย

๑.๑.๑ เน้นพัฒนาความร่วมมือด้านการข่าว สกัดกั้น และปราบปรามยาเสพติดเป็นความร่วมมือหลัก

๑.๑.๒ ส่วนความร่วมมือในด้านป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกลุ่มเยาวชน การจัดกิจกรรมเยาวชน ความร่วมมือด้านบำบัดรักษา การสร้างมาตรฐานการบำบัดรักษา การสร้างความพร้อมให้กับสถานพยาบาลตามชายแดน ด้านการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ได้แก่ ด้านการตรวจพิสูจน์ เทคโนโลยีการสำรวจพืชเสพติด ฯลฯ เป็นความร่วมมือรอง

๑.๒ ผลักดันการดำเนินกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และแผนปฏิบัติการอาเซียนเพื่อต่อต้านการลักลอบค้าและใช้ยาเสพติด ให้มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดย

๑.๒.๑ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการหลัก จัดทำแผนปฏิบัติการความร่วมมือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๗ เพื่อบูรณาการกิจกรรม งบประมาณจากทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง โดยให้แล้วเสร็จภายในตุลาคมนี้

๑.๒.๒ ผลักดันการดำเนินโครงการความร่วมมือในกรอบอาเซียนที่เป็นประเด็นเร่งด่วนภายใต้เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง เสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การจัดตั้ง สำนักงานประสานงานด้านยาเสพติดอาเซียน ขึ้นในประเทศไทย (ASEANARCO) ณ สำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อเป็นการขยายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดเชิงรุกระหว่างประเทศไทยกับประเทศในอาเซียนและประเทศที่มีสถานการณ์เชื่อมโยง โดยให้มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากแต่ละประเทศมาประสานงานด้านยาเสพติดที่ประเทศไทย รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ เป็นจุดกลางประสานงานซึ่งกันและกันของแต่ละประเทศ

๒. ยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด

๒.๑ เสริมสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี โดยเพิ่มช่องทางการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการเฝ้าระวังตัวยาและการใช้ยาเสพติดในแต่ละประเทศ บูรณาการและยกระดับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๒.๒ พัฒนาความร่วมมือระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือพื้นที่ชายแดน ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ เพื่อสกัดกั้น ปรามปราม เฝ้าระวัง ปัญหายาเสพติดและการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นอย่างเป็นระบบ

๒.๓ เสริมประสิทธิภาพความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติดเชิงรุก การสืบสวนร่วม การติดตามจับกุมนักค้า ผู้หลบหนีหมายจับ การกีดกันกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ฯลฯ

๒.๔ พัฒนาศักยภาพประเทศเพื่อนบ้าน ในการปราบปราม ป้องกัน บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีที่สุทธระหว่างกัน

๒.๕ ส่งเสริมการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งการส่งเสริมการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดและการพัฒนาโครงการหมู่บ้านชุมชนคูขนานชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและปรับใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ที่ดำเนินการร่วมกัน

๓. ผลักดันบทบาทของไทย แสวงหาและเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในทุกระดับ เพื่อร่วมกันป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

๓.๑ ประสานความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาค

๓.๒ พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น ความร่วมมือกับประเทศจีน โดยขยายความร่วมมือด้านการข่าว การปฏิบัติการนอกประเทศ เพื่อปราบปราม ขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด ความร่วมมือกับสหรัฐอเมริกา โดยการเพิ่มระดับความร่วมมือด้านการข่าวและปราบปรามการผลิตและค้ายาเสพติด

๓.๓ ผลักดันแนวปฏิบัติสากลในการดำเนินงานด้านการพัฒนาทางเลือกในเวทีสหประชาชาติ

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ แผนการที่ ๕

๑. มีการปฏิบัติความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงรุก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมียนมาร์ และ สปป. ลาว ทั้งทางด้านการข่าว การปราบปราม การสกัดกั้น และการปฏิบัติการร่วม ตามแนวชายแดน และมีผลปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. มีการจัดตั้ง ป.ป.ส. อาเซียน ในประเทศไทย และมีผลการปฏิบัติ ความร่วมมือประสานงาน

๓. ความร่วมมือของ BLO ในพื้นที่ปัญหาหลักสำคัญที่แต่ละภาคระบุ มีความร่วมมือที่เข้มแข็งเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

แผนงานที่ ๖. แผนการสกัดกั้นยาเสพติด

เป้าหมาย

๑. ลดปริมาณการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศด้วยการจับกุม ปรามปรามยาเสพติดในปริมาณคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๕๐ ของการจับกุมตัวยาสเสพติดทั่วประเทศ

๒. หมู่บ้านตามแนวชายแดนมีความเข้มแข็งเชิงคุณภาพเป็น ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านเป้าหมาย

๓. มีระบบเครือข่ายป้องกันยาเสพติดชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน

มาตรการ แนวทางดำเนินงาน

๑. วางระบบสกัดกั้นยาเสพติดชายแดน โดยให้ความสำคัญในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ เป็นลำดับแรก และชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งภาคตะวันออก รองลงมาตามลำดับ โดย

๑.๑ วางระบบการสกัดกั้นนอกประเทศ ทั้งในด้านการวางระบบการข่าว. ระบบการใช้กำลังปฏิบัติการ ฯลฯ

๑.๒ ในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน ให้วางระบบแนวป้องกันชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีสกัดกั้น การประสานกำลังชายแดนลาดตระเวน ป้อมปราม การจัดตั้งจุดตรวจชายแดน การใช้รั้วลวดหนาม ฯลฯ

๒. เพิ่มความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านชุมชนตามแนวชายแดนให้มากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการต่อยอดจากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ในปี ๒๕๕๖ ให้มีหมู่บ้านที่เข้มแข็ง วัดผลได้เป็นรูปธรรม ร้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้านเป้าหมายในปี ๒๕๕๗ โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ทุกหมู่บ้านเป้าหมายสามารถลดจำนวนผู้ค้า ผู้เสพได้

๒.๒ ทุกหมู่บ้านเป้าหมายมีระบบป้องกัน เฝ้าระวังของชุมชน

๒.๓ ทุกหมู่บ้านเป้าหมายมีผลงานจับกุม ปรามปราม แจ้งข่าวโดยชุมชนเอง

๒.๔ ทุกหมู่บ้านเป้าหมายมีการรวมกลุ่มราษฎรอาสาสมัครป้องกันยาเสพติดอย่างชัดเจน มีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

๓. ให้มีการบันทึก ท้ายโครงสร้างการค้ายาเสพติดชายแดน โดยให้ความสำคัญในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย

๓.๑ กำหนดหมู่บ้านและพื้นที่ที่มีสถานการณ์ปัญหายาเสพติดรุนแรง และมีปัญหาอื่นทับซ้อน ได้แก่ ปัญหาอิทธิพล ปัญหากองกำลังชนกลุ่มน้อย ปัญหาอำนาจรัฐท้องถิ่นเอื้อประโยชน์ ปัญหาธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุแห่งความไม่เชื่อมั่นของชุมชน

๓.๒ จัดระบบ กลไก กำลังปฏิบัติการพิเศษ จากหน่วยและจำนวนกำลังที่เหมาะสม ส่งเข้าปฏิบัติงานแบบเกาะติดในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อดำเนินการสลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดชายแดน

๓.๓ ส่งเสริมบทบาทความเข้มแข็งของชุมชน ภายหลังการสลายโครงสร้างดังกล่าวแล้ว

๔. เกาะติดข่าวสาร สถานการณ์ และจัดกำลังปฏิบัติการ เพื่อสืบสวน ปรามปราม สกัดกั้น ปักจายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและค้ายาเสพติด ที่จะลักลอบเข้า-ออกแนวชายแดน เพื่อตัดวงจรการผลิตและค้ายาเสพติด ได้แก่

๔.๑ สกัดกั้นสารเคมี เคมีภัณฑ์ที่ใช้ผลิตยาเสพติดที่จะลักลอบเข้า-ออกตามแนวชายแดน

๔.๒ สกัดกั้นการลักลอบนำเงินออกนอกประเทศ ตามแนวชายแดน

๔.๓ แสวงหามาตรการที่เหมาะสมในการตัดปักจายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับกองกำลังชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดน ตั้งแต่ปักจายในด้านน้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องอุปโภค บริโภค ที่ใช้หล่อเลี้ยงกองกำลังดังกล่าว

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพแผนงานที่ ๖

๑. วางระบบสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ และ ตอ/น ให้สอดรับกันทั้งระบบ ทั้งระบบการข่าว การสกัดกั้น การเสริมสร้างชุมชน ระบบลาดหนาม การวางระบบ CCTV ตามช่องทางเสี่ยงฯลฯ และมีผลการสกัดกั้นเพิ่มสูงขึ้น

๒. หมู่บ้านตามแนวชายแดนสามารถลดปัญหาและการลำเลียงยาเสพติด ชุมชนมีระบบเฝ้าระวังมากขึ้น

แผนงานที่ ๗ แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการและแผนพิเศษ

เป้าหมาย

๑. เสริมความเข้มแข็งให้กับระบบบริหารจัดการทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับจังหวัดและอำเภอเป้าหมายสำคัญ ทั้งในด้านการบูรณาการแผนงาน งบประมาณ บุคลากร สถานที่ตั้ง การกำกับ การดำเนินงาน ฯลฯ โดยให้มีการวัดผลของปัจจัยดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมรายจังหวัดและอำเภอเป้าหมาย

๒. แผนพิเศษทุกแผนที่กำหนดมีเป้าหมาย มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ได้รับการสนับสนุน ปัจจัยต่างๆ และสามารถบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด เมื่อเสร็จสิ้นแผนในปี ๒๕๕๗

มาตรการ ดำเนินงาน

๑. เสริมประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการทุกระดับ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นลำดับแรก ก่อนการปฏิบัติตามแผนทั้งหมด โดย

๑.๑ ส่วนกลาง

๑.๑.๑ จัดให้มีกลไก ส่วนงาน บุคคล สถานที่ตั้ง มีระบบงาน ฯลฯ ของ ศพส. กระทรวง อย่างชัดเจน มีการประกอบกำลังปฏิบัติงาน เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนฯ และให้แจ้งผลการดำเนินงานการปรับกลไกดังกล่าวภายในสิ้นเดือนตุลาคม นี้ เพื่อเป็นผลดำเนินงาน

๑.๑.๒ ภายใน ๓ สัปดาห์ของเดือนตุลาคม ให้หน่วยงานระดับกระทรวง กรม หรือเทียบเท่าได้จัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๕๗ ให้กับหน่วยงานปฏิบัติของตนในพื้นที่จังหวัดได้ทราบวงเงินอย่างชัดเจน เพื่อสามารถบูรณาการการจัดทำแผนในพื้นที่ได้ และให้เร่งรัดการตัดโอนโดยเร็ว ไม่ให้เกินต้นเดือนพฤศจิกายน เพื่อสามารถเบิกจ่ายได้ทันที

๑.๑.๓ ให้ ศพส. กระทรวง และหน่วยงานที่มีงบประมาณด้านยาเสพติดในส่วนกลาง กำกับ ควบคุม การใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงกับเป้าหมายที่กำหนด และให้เป็นไปในสัดส่วนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละงวด โดยให้ถือเป็นผลการดำเนินงานที่สำคัญในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน

๑.๑.๔ จัดให้มีระบบเชื่อมต่อระหว่าง สอ. ศพส. กับ ศพส. กระทรวง/กรมสำคัญ ทั้งการเชื่อมต่อระบบข้อมูล ระบบรายงาน ระบบแผน-งบประมาณ ระบบติดต่อสื่อสารการประชุม ระบบติดตามผล ฯลฯ ในลักษณะ On-line

๑.๒ ส่วนจังหวัด

๑.๒.๑ ให้ ศพส. จ ทุกจังหวัด จัดทำแผนบูรณาการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๗ ของ **จังหวัด(ระบุชื่อจังหวัด).... ขึ้น** ภายในสิ้นเดือนตุลาคม นี้ โดย

๑.๒.๑.๑ เป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติดของจังหวัด ที่จังหวัดสามารถลดหรือควบคุมปัญหายาเสพติดของจังหวัดได้

๑.๒.๑.๒ ให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ พิจารณาขีดความสามารถของระบบทั้งที่เกี่ยวกับระบบบำบัดแบบสมัครใจ ระบบบังคับบำบัด และระบบการบังคับโทษในเรือนจำ เพื่อจัดความสมดุลให้การดำเนินการกับขีดความสามารถของระบบ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินงานเชิงคุณภาพ รวมทั้งพิจารณาการจัดทำแผนเพื่อขยายขีดความสามารถของระบบให้มากขึ้น

๑.๒.๑.๓ มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่งทั้งงบประมาณจากส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น มาใช้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย.

๑.๒.๑.๔ ในอำเภอสำคัญที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ให้มีการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอ.. โดยเป็นแผนที่สามารถลดระดับปัญหายาเสพติดของอำเภอนั้นๆ อย่างเป็นรูปธรรม มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งบของส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๒ ให้ ศพส.จ/กทม. กำกับ ตรวจสอบ ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามงวด โดยให้มีระบบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นทางการทุกไตรมาส เพื่อนำเสนอ ศพส.

๑.๒.๓ ให้ ผอ.ศพส.จ/กทม. มีคำสั่ง บรรจุกำลังพล ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ และ ลูกจ้าง ช่วยราชการใน ศพส.จ. เต็มเวลา ในอัตรา ๓-๖ นาย ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ยาเสพติดในแต่ละ จังหวัด รวมทั้งให้มีการจัด War Room ใน ศพส.จ. ด้วย ทั้งนี้ให้มีการแจ้งรายชื่อกำลังพลมายัง ศพส.

๑.๒.๔ ให้มีการจัดประชุม ศพส.จ. ทุกเดือน โดยให้แยกเป็นการประชุมเฉพาะ

๑.๒.๕ กำหนดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนตามห้วงเวลาที่ระบุ

๒. ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรด้านยาเสพติดให้สามารถรับกับสถานการณ์ปัญหาและทิศทางการแก้ไขปัญห ที่กำลังปรับเปลี่ยนไป โดยการพัฒนาหลักสูตร เนื้อหา และเครื่องมือต่างๆ ประกอบด้วย

๒.๑ เกี่ยวกับเนื้อหาสำหรับผู้ประสานงานชุมชนเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และวิทยากรกระบวนการ

๒.๒ เกี่ยวกับวิทยากรบำบัดรักษาในระบบต่างๆ

๒.๓ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรที่เป็นชุดรณรงค์ป้องกันยาเสพติดแบบเคลื่อนที่ (mobile team)

๒.๔ เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดของ task force

๒.๕ เกี่ยวกับการอบรมชุดปราบปรามยาเสพติด

๒.๖ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่แก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการในระดับพื้นที่

๒.๗ เกี่ยวกับนักบริหารการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ฯลฯ

๓. ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีการสรุปบทเรียน หาตัวอย่างที่ดีเด่นของจังหวัดในทุกแผนที่เกี่ยวข้อง (BEST PRACTICE) เพื่อขยายผลในเชิงคุณภาพต่อไป และ ศพส. จัดให้มีมหกรรม BEST PRACTICE ในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค เพื่อให้มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนางานเชิงคุณภาพ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจ ให้กับหน่วยงานที่ดีเด่นได้รับรางวัลในระดับต่างๆ

๔. ให้ ศพส. มีระบบแรงจูงใจ ความดีความชอบพิเศษ ให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ให้กับผู้ปฏิบัติงานดีเด่น

๕. ให้มีแผนบูรณาการพิเศษ ในพื้นที่และกลุ่มปัญหาที่ยังคงมีปัญหายาเสพติดในเกณฑ์สูง โดยใน ปี ๒๕๕๗ ศพส. เห็นชอบให้มีแผนปฏิบัติการพิเศษ จำนวน ๕ แผน ดังนี้

แผนพิเศษที่ ๑ แผนสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะแบ่งเป็น ๒ แผนปฏิบัติการ โดย ให้มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๖ ทบทวนการใช้กำลังปฏิบัติการอย่างเหมาะสมว่าจะใช้กำลังในรูปแบบใด วางเป้าหมายพื้นที่ปฏิบัติการเน้นหนัก ทำลาย โครงสร้างการค้าชายแดนอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการปฏิบัติกับกลไกปกติอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการปฏิบัติที่อ่อนตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละห้วงเวลา

แผนพิเศษที่ ๒ แผนแก้ไขปัญหาคาราคาและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ กทม. โดยพิจารณา จัดตั้งบูรณาการกลไกส่วนกลาง กับกลไกส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการการค้าและแพร่ระบาดในพื้นที่นี้อย่างจริงจัง กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติที่ชัดเจน จัดกำลังปฏิบัติการโดยตรงที่รับภารกิจควบคุมการค้าระดับแพร่ระบาดรายกลาง และในชุมชนอย่างเต็มที่ โดยมีโครงการสายตรวจอุ่นใจพื้นที่ กทม. รองรับการทำงาน ลดปัญหาผู้เสพในชุมชนตาม การจำแนก คัดกรองผู้เสพออย่างเหมาะสม จัดหาสถานที่บำบัดแบบคัดกรองให้เพียงพอและชัดเจน จัดหน่วยปฏิบัติงาน ชุมชน รวมทั้งจัดระบบบริหารจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม วางระบบและใช้ ระบบ cctv เป็นเครื่องมือการป้องกัน ความปลอดภัยให้กับสังคมและชุมชน จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ มีภารกิจในการ ติดตาม ช่วยเหลือผู้เสพที่ผ่านการบำบัด และรายงานผล พร้อมข้อเสนอมายังกลไกที่รับผิดชอบในแต่ละโซนที่กำหนด

แผนพิเศษที่ ๓ แผนแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย กำหนดเป้าหมาย ต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๖ ให้ชัดเจน จัดกำลังปฏิบัติการปราบปรามอย่างชัดเจน ขยายกำลังปฏิบัติงานในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดปัญหายาเสพติดและที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ด้วยการใช้กำลังปฏิบัติงานมวลชนแบบพลเรือน กึ่งพลเรือน และสร้าง กำลังภาคประชาสังคมที่เป็นจิตอาสา ใช้ลักษณะเด่นในพื้นที่ทั้งด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมมาแก้ไขปัญหายาเสพติด

แผนพิเศษที่ ๔ โครงการขยายผลโครงการหลวง และโครงการแก้ไขปัญหายาในพื้นที่มก้อย ซึ่งเป็น โครงการที่เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาทางเลือก และเศรษฐกิจ พอเพียง มาลดปัญหาการปลูกฝิ่นในพื้นที่ รวมทั้ง กำหนดให้พื้นที่มก้อย ซึ่งอยู่ในพื้นที่โครงการขยายผลฯ เป็นพื้นที่ ปฏิบัติพิเศษ ที่จะลดปัญหาการปลูกฝิ่นและปัญหาการแพร่ระบาดด้วยอื่น ด้วยมาตรการพัฒนาทางเลือก ที่เหมาะสม อันจะเป็นพื้นที่ตัวอย่างให้กับประเทศต่างๆ รวมทั้ง องค์การสหประชาชาติ

แผนพิเศษที่ ๕ โครงการชุมชนอุ่นใจ ได้ถูกหลานกลับคืน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๖ เพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยให้ ทุกจังหวัด จัดให้มีโครงการนี้ทุกอำเภอๆละ ๑ แห่ง หรือจะเพิ่มปริมาณตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับ ศพส.จ.และ ศพส.อ. พิจารณาความเหมาะสม โดยดำเนินการ สำนวณสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดทำแผนที่ ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะ โดยบูรณาการแผนงาน โครงการ รวมทั้งจัดกำลังพลของทุกหน่วยงานในพื้นที่รองรับ มอบหมายภารกิจผู้รับผิดชอบ มีศูนย์บัญชาการ ทำหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการร่วมในการกำกับ สั่งการ ติดตามการดำเนินงาน ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีฝ่ายบริหารของแต่ละหน่วยงานในระดับอำเภอหรือจังหวัดร่วมเป็นทีมอำนวยการ และ ติดตั้งระบบ cctv เพื่อป้องกันยาเสพติดและความปลอดภัยของสังคม

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ แผนงานที่ ๗ แผนงานที่ ๗

๑. มีการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าวในส่วนของแต่ละพื้นที่ และแผนจังหวัด ที่มีการกำหนดสถานการณ์ ปัญหา เป้าหมายดำเนินงาน มาตรการ แผนงาน/โครงการ ระยะเวลาปฏิบัติ และจัดสรรงบประมาณได้อย่างชัดเจน แล้วเสร็จตามกำหนด

๒. มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผน และตามสัดส่วนของการใช้ในแต่ละไตรมาส

๓. มีการปรับระบบการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกการปฏิบัติ ทั้งในด้านการบรรจุเจ้าหน้าที่ ในโครงสร้าง ศพส. แต่ละระดับ การจัดให้มี War room ระดับจังหวัด การประชุม ศพส.จ. และการรายงานตามช่องทางในระบบได้ตามที่กำหนด

๔. มีการจัดทำ Best practice ในทุกแผน และทุกจังหวัด และนำไปสู่การสรุปบทเรียนรวมในระดับภาคและประเทศ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานคุณภาพ

๕. ศพส. จัดตั้งกลไกทั้งจากส่วนกลาง ภูมิภาค เพื่อกำกับ ตรวจสอบ หาแนวทางวัดการดำเนินงานเชิงคุณภาพในแผนงานต่างๆ ตามวิธีการที่เห็นเหมาะสม โดยอาจสุ่มพื้นที่ ที่มีหลักเกณฑ์ว่า สามารถดำเนินการได้ในเชิงคุณภาพแล้ว ฯลฯ

๖. ให้ ศพส.จ./กทม. มีกลไกจากหน่วยงานต่างๆที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการกำกับ ตรวจสอบ วัดผลเชิงคุณภาพในระดับจังหวัด เป็นกลไกที่คอยกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดการทำงานเชิงคุณภาพในระดับต่างๆ หลีกเลียงการดำเนินงานเชิงปริมาณ

๗. มีการบริหารการกำกับ ติดตาม โดยระบบ ศพส. ในแต่ละไตรมาส เพื่อพิจารณากระบวนการขับเคลื่อน หรือความเปี่ยงเบนของการปฏิบัติ และสามารถให้ข้อเสนอแนะ แนวทางต่างๆเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติได้

การกำกับติดตาม การประเมินผลแผนและตัวชี้วัด ในปี ๒๕๕๗

๑. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนสูงขึ้น ทั้งนี้วัดจากคดีที่เกิดกับชีวิต ร่างกายและเพศ คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และคดียาเสพติด มีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

๒. สามารถควบคุมและลดปัญหาอาชญากรรมได้มากกว่าปีที่ผ่านมา

๓. ความพึงพอใจ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของรัฐบาลในภาพรวมทั้งหมดสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

การกำกับติดตาม

๑. กำกับติดตามโดยคณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นผู้ติดตาม

๒. กำกับติดตามโดยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ตรวจราชการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗

๑. การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ และสถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมทั้งประเทศ ขอความร่วมมือสำนักงานสถิติแห่งชาติหรือสถาบันทางวิชาการเป็นผู้ประเมิน
๒. การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ ลงในระดับพื้นที่ใช้กลไกของคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นผู้ประเมินผล
๓. การประเมินผลแผนรายยุทธศาสตร์ใช้แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานยาเสพติดระดับจังหวัด (Ranking) เป็นเครื่องมือในการประเมิน
๔. การประเมินรายแผนยุทธศาสตร์และสถานการณ์ยาเสพติดในระดับพื้นที่ขอความร่วมมือสำนักงานสถิติจังหวัดหรือสถาบันทางวิชาการเป็นผู้ประเมิน

ห้วงเวลาการประเมิน

๑. ให้มีการจัดทำผลการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ และสถานการณ์ยาเสพติดเป็นราย

ไตรมาส

ช่องทางและห้วงเวลาการรายงาน

๑. ให้รายงานผลการดำเนินงานยาเสพติดระดับจังหวัดโดยผ่านระบบอินเตอร์เน็ต (Nispa) เป็นประจำทุกเดือน ทั้งนี้ให้รายงานทุกวันที่ ๕ ของเดือน
๒. ให้รายงานผลการประเมินแผนยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ และสถานการณ์ยาเสพติดเป็นรายไตรมาส

การประเมินผลยุทธศาสตร์แผนปี ๒๕๕๗

การประเมินภายนอก	การประเมินภายใน	ช่องรายงาน	ห้วงเวลา
<u>ส่วนกลาง</u> ๑. การประเมินจากสถาบันวิชาการ ๒. จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ	<u>ส่วนกลาง</u> Ranking	Niapa	- รายไตรมาส
<u>ศพส.จ/กทม.</u> ๑. คณะอนุติดตามฯ ๒. ผู้ตรวจสำนักนายกรัฐมนตรี ๓. ผู้ตรวจกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	<u>ศพส.จ/กทม.</u> - สถิติจังหวัด - สถาบันวิชาการในพื้นที่	Niapa	- รายเดือน - รายไตรมาส - ราย ๖ เดือน - ราย ๑๒ เดือน

ขั้นตอนในการทำแผนปฏิบัติการ

๑. นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ต่อคณะกรรมการบริหารแผนงานและงบประมาณ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖
๒. นำเสนอ ศพส./ปปส. เพื่อให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗
๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการมอบนโยบายตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ กันยายน ๒๕๕๖
๔. ให้หน่วยราชการจัดทำแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ทั้งส่วนกลาง และจังหวัด ส่งมายัง ศพส. ภายในสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้ ศพส. เห็นชอบในภาพรวมประเทศ
๕. จัดแถลงแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ปี ๕๗ โดยกราบเรียนเชิญ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยให้มีการนำเสนอแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ของจังหวัดต่อนายกรัฐมนตรี
๖. ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ระหว่าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (๖ เดือนแรก) และทบทวนปรับแผนฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดและดำเนินการต่อไประหว่าง ๑ เมษายน - ๓ กันยายน ๒๕๕๗ (๖ เดือนหลัง)
๗. ให้ทุกหน่วยงานรายงานแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ เป็นประจำเดือนภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน และประเมินแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ รอบ ๖ เดือน/๑ ปี

.....

ตารางสรุปงบประมาณรายจ่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗
ของหน่วยงานส่วนกลาง ของ ๒๖ หน่วยงาน

โครงการ/กิจกรรมหลัก rayแผนงาน

แผนงานที่ ๑ แผนการสร้างพลังสังคมและชุมชนเอาชนะยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีระดับรุนแรง
๒. โครงการเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาเสพติด
๓. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน
๔. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนที่ผ่านกระบวนการครบทุกขั้นตอน
๕. โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
๖. โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

หน่วยงานร่วม

ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน

ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)

กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)

กระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพบก)

กรมประชาสัมพันธ์

แผนงานที่ ๒ แผนการแก้ไขปัญหายูเอสบี/ผู้ติดยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการบำบัดรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ
๒. โครงการบำบัดรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด
๓. โครงการบำบัดรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดในระบบต้องโทษ
๔. โครงการติดตาม ดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างครบวงจร
๕. โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงสาธารณสุข (ศพส.สธ. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต)

หน่วยงานร่วม

กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สำนักงาน ป.ป.ส. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงกลาโหม (ศพส.กองทัพไทย กองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

องค์กรศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน

แผนงานที่ ๓ แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง
๒. โครงการป้องกันเยาวชนวัยเสี่ยงในสถานศึกษา
๓. โครงการป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา
๔. โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์
๕. โครงการจัดระเบียบสังคมและควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง
๖. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ
๗. โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม)

หน่วยงานร่วม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ท. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

กระทรวงวัฒนธรรม (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สถาบันการพลศึกษา)

กรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา)

กระทรวงอุตสาหกรรม (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรมประชาสัมพันธ์

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แผนงานที่ ๔ แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนางานการข่าวและปราบปรามยาเสพติด
๒. โครงการปราบปรามแหล่งผลิต เครือข่ายการค้ายาเสพติด
๓. โครงการปราบปรามการค้าและแพร่ระบาดยาเสพติดในระดับพื้นที่
๔. โครงการปราบปรามและแก้ไขปัญหาการสั่งและการค้ายาเสพติดในเรือนจำ
๕. โครงการปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๖. โครงการดำเนินการตามข้อร้องเรียนทั้งพื้นที่ และบุคคล
๗. โครงการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด

๘. โครงการสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงินของเครือข่ายการค้ายาเสพติด นักค้ายาเสพติดรายสำคัญ
๙. โครงการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย
- ๑๐.โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
สำนักงาน ป.ป.ท.)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

หน่วยงานร่วม

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงาน ปปช.

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพอากาศ)

กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต)

แผนงานที่ ๕ แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการความร่วมมือในกรอบอาเซียน

กิจกรรมหลักที่ ๑ การจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส. อาเซียน

กิจกรรมหลักที่ ๒ โครงการความร่วมมือด้านการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดเคมีภัณฑ์และ
สารตั้งต้น

กิจกรรมหลักที่ ๓ โครงการความร่วมมือด้านการป้องกันและบำบัดรักษายาเสพติด

กิจกรรมหลักที่ ๔ โครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาทางเลือก

กิจกรรมหลักที่ ๕ โครงการความร่วมมือด้านวิชาการ

๒. โครงการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกระดับ

- กิจกรรมหลักที่ ๑ โครงการความร่วมมือด้านการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ โครงการความร่วมมือด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๓ โครงการพัฒนาศักยภาพประเทศเพื่อนบ้าน
- กิจกรรมหลักที่ ๔ โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์

๓. โครงการพัฒนากลไกความร่วมมือพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศ

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนากลไกความร่วมมือสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด เคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นพื้นที่ชายแดน
- กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาความเข้มแข็งของสำนักงานประสานงานปราบปรามยาเสพติดชายแดน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนคู่ขนานชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาพืชเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ โครงการพัฒนาทางเลือกกับประเทศเพื่อนบ้าน
- กิจกรรมหลักที่ ๒ เผยแพร่ความเชี่ยวชาญของไทยด้านการพัฒนาทางเลือกสู่เวทีโลก

๕. โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การเจรจาต่อรอง การติดต่อประสานงานกับต่างประเทศ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ โครงการพัฒนาฐานข้อมูล เช่น จัดทำข้อมูลภาษาอังกฤษ
- กิจกรรมหลักที่ ๓ โครงการยกระดับมาตรฐานการทำงานในทุกมิติ

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมอาเซียน กรมภูมิภาค สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

หน่วยงานร่วม

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กองการต่างประเทศ)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์)

กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)

กระทรวงพาณิชย์

มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนงานที่ ๖. แผนการสกัดกั้นยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน
๒. โครงการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน
๓. โครงการสกัดกั้นเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น
๔. โครงการตัดฟันทำลายพืชเสพติด
๕. โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

หน่วยงานร่วม

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)

กระทรวงคมนาคม

แผนงานที่ ๗ แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการและแผนพิเศษ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒. โครงการแก้ไขปัญหาค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
๓. โครงการสายตรวจอุ่นใจพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
๔. โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๕. โครงการขยายผลโครงการหลวง
๖. โครงการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่อ้อมกอด
๗. โครงการชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน
๘. โครงการพัฒนาข้อมูลกลางและห้องปฏิบัติการข้อมูล (War Room) และระบบเฝ้าระวังแจ้งเตือน
๙. โครงการอำนวยการ บริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
๑๐. โครงการสรุปบทเรียนการดำเนินงานต้นแบบที่สามารถเป็น Best Practice

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครอง

ท้องถิ่น)

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต)

หน่วยงานร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม

การศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน)

กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ กรมประชาสัมพันธ์)

ผังของแผนปฏิบัติการ ระยะที่ ๓ ****ไว้ในบทสรุปผู้บริหาร****

